

2871
ΑΧΙΛΛΕΩΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

ΣΤΑΘΗΣ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΠΡΟΤΟΤΥΠΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΕΡΖΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀδεία τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσ. Ἐκπαιδεύσεως.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ

1895.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ἰδιόχειρον ὑπογρα-
φὴν τοῦ συγγραφέως ἢ τὴν τοῦ ἐκδότου, θεωρεῖται
κλοπιμαῖον καὶ καταδιώκεται κατὰ τὸν νόμον.

Γ. Τερζακοπούλου

ΤΩ

ΠΡΟΣΦΙΛΕΣΤΑΤΩ, ΜΟΙ

ΔΙΟΝΥΣΙΩ, ΒΛΑΣΟΠΟΥΛΩ,

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΑΓΑΠΗΣ

ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ

Γ. ΤΕΡΖΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

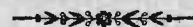
ΤΩ ΔΙΟΝΥΣΙΩ ΒΛΑΣΟΠΟΥΛΩ

*Πρὸς σὲ ὦ τεκνίον ἀνδρὸς μεγαθύμου
Τὴν βίβλον ταύτην προθύμως ἀφιερῶ
Ὡς δεῖγμα μικρὸν σεβασμοῦ παμμεγίστου
Πρὸς τὸν σὸν γοιέα, προστάτην τῶν μουσῶν*

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ

ΣΤΑΘΗΣ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τοῖς ἐντευξομένοις,

Εἰδότες τὴν ἔλλειψιν πρωτοτύπων διηγημάτων, ἀναπτυσσόντων τὸ πνεῦμα τῆς παρ' ἡμῖν νεολαίας καὶ διδόντων αὐτῇ ὠφέλιμον τροφήν, μὴ ὁμοιάζουσιν ποσῶς ἐκείνη, ἣν αἱ ἐκ τῶν ξένων γλωσσῶν μεταφράσεις προσκομίζουσι, συνεγράψαμεν, ἐπόμενοι τοῖς ἡμῶν ἠθέσι καὶ ἐθίμοις, τὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίον, ὅπερ ὡς ἐλπίζομεν ἂν οὐχὶ ἀπλήστως, τοῦλάχιστον προθύμως ἀναγνωσθήσεται παρὰ τοῦ κοινοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὃ γνωρίζον τιμῶν πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ προσφέρῃ τὸ καλὸν καὶ πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ ἐμφυτεύσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τῷ νῷ ἐκάστου νέου τὸ ἀγαθόν, ὑπεστήριξε πάνυ φιλοτίμως τὴν ἔκδοσιν τοῦ πρὸ ὀφθαλμῶν διηγήματος.

Ἡμεῖς δὲ ἐπιθυμοῦντες ἵνα μὴ φανῶμεν ἀγνώμονες εἰς τοιαύτην τοῦ κοινοῦ ὑποστήριξιν παρωτρύναμεν τὸν φίλον ἐκδότην ἵνα εὐχαριστῶν τὸ ἀξιότιμον δημόσιον προσφέρῃ αὐτῷ ἐν τῶν ὠραιότερων καὶ σπουδαιότερων ποιημάτων τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου ποιητοῦ Ἰωάννου Καρασούτσα. ὅπερ χρονολογού-

μενον ἀπὸ τοῦ 1843 θὰ κατερθουσιάσῃ, πιστεύομεν, τοὺς ἑαυτοῦ ἀναγνώστας.

Ἐνεκα λόγων ἐξερχομένων τῶν ὀρίων τῶν θελήσεων ἡμῶν ἠναγκάσθημεν νὰ ἀλλάξωμεν τὸν τίτλον τοῦ ἡμετέρου διηγήματος, ἔχομεν δὲ δι' ἐλπίδος ὅτι τοῦτο δὲν θέλει ποσῶς φανῆ τῷ ἐριτίμῳ δημοσίῳ ἄτοπον, ἅτε τῆς ὕλης οὐδαμῶς παραλλαγείσης.

Ὁ συγγραφέας

Α. Κ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ.

ΣΤΑΘΗΣ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑ

Α'.

Εἶναι μεσημβρία.

Ὁ Φοῖβος, καίτοι τοῦ ἀπριλίου, ἦν καυστικώτατος, ἐκτοξεύων τὰς λαμπερὰς ἅμα καὶ ζωογόνους αὐτοῦ ἀκτῖνας ἐπὶ τῆς πολίχνης Κάτω Πελλης.

Ὁ παφλασμός τῆς ἐλαφρῶς ὑπὸ βορειοανατολικοῦ ἀνέμου ταραττομένης θαλάσσης ἠκούετο εὐαρέστως, συμμιγνύμενος μετὰ τοῦ βόμβου τῶν ὑπερμεγέθων καὶ οὐρανομήκων ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ χωριδίου ἐκφυτρωθέντων πλατάνων, ἐπὶ τῶν πελωρίων καὶ καταπρασίνων κλάδων τῶν ὁποίων ἴσταντο αἱ χαρίεσαι ἀηδόνες. ἄδουσαι διὰ τῆς μελιρρύτου αὐτῶν φωνῆς τὸ τακτικόν, γλυκύθυμον καὶ ποικίλον ἄσμα των καὶ προξενούσαι εἰς τοὺς ἀκούοντας αὐτῶν μαγευτικὴν ὄντως ἐντύπωσιν.

Ἡ Κάτω Πέλη, μικροτάτη τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος πολίχνη, ἦν ἐκτισμένη ἐπὶ τοποθεσίας ἀληθῶς γραφικωτάτης.

Αἱ ὀλίγισταὶ αὐτῆς οἰκίαι, μόλις τεσσαράκοντα ἢ πενήκοντα τὸν ἀριθμὸν σχεδὸν δὲ ἅπασαι μονόροφοι, κατφεκοῦντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ ἀλιέων καὶ κηπουρῶν, οἵτινες ἐργαζόμενοι ἀπὸ πρωίας μέχρι ἐσπέρας μόλις γλίσχωρως ἐκέρδαινον τὰ πρὸς ζωάρκειαν καὶ ὁμως, καίπερ ἐκοπίαζον, ἐμό-

χθουν και υπέρφερον τὰ πάνδεινα ὅπως κερδήσωσι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἧσαν εὐτυχεῖς ἀπολαύοντες τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐξοχῆς, ὧν τὸ κυριώτερον εἶναι ἡ υἰγιαία, ἡ σιδηρά και στιβαρά ἐκείνη υἰγιαία, ἧτις μόνον παρὰ χωρικοῖς ἀπαντᾶται.

Ὁ κάτοικος τῶν πόλεων, ἐξ ὧν ἡ τύρβη, ἡ ταραχή, ὁ κυκεὼν, αἱ διατκεδάσεις, τὰ κακουργήματα δὲν λείπουν, εἶναι δυστυχῆς, δυστυχέστατος παραβαλλόμενος πρὸς τὸν ροδοπάρειον ἀγρότην.

Οὗτος καθ' ἐκάστην ἀπολαύει τῆς δροσερᾶς και υἰγεινῆς τῆς πρωίας αὔρας, ἐργαζόμενος ἐν τοῖς ἀγροῖς ἢ καθήμενος εἰς τὴν πρύμνην τῆς ἀλιευτικῆς αὐτοῦ λέμβου ἢ ἀκατίου ἀλιεύει δι' ὀρμιάς ἰχθῦς, ἐν ᾧ ὁ πολίτης ἀπορρόφᾳ τὸν μολυσμένον και κονιορτώδη ὑπὸ τῶν τρεχουσῶν ἀμαξῶν και τοῦ ἀεικινήτου πλήθους καθιστάμενον ἀέρα.

Ἀπὸ τῆς μαγευτικῆς παραλίας τῆς Κάτω Πέλης τὸ ἀνθρώπινον ὄμμα μετ' ἀπληστίας ἐναγγαλίζεται τὸ ἀχανές και ἀτελεύτητον πέλαγος, ἐφ' οὗ ἀμυδρῶς διακρίνονται πλοιάρια, ἀναπεπταμένα ἔχοντα τὰ ἑαυτῶν ἰστία, ἅτινα ἐφαίνοντο αἰωρούμενα ἐν τῷ αἰθέρι, μεταξὺ δύο οὐρανίων θόλων, δίκην ἰπταμένων λάρων και ἀτμόπλοια ἐκ τῶν καπνοδοχῶν τῶν ὁποίων ἀνέθρωςκε νέφος μελανοῦ πυκνοῦ καπνοῦ, σχηματίζοντος μακρότατον ἐπὶ τοῦ ἐκτεταμένου ὁρίζοντος τόξον.

Ἀκριβῶς τὴν μεσημβρίαν μιᾶς τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀπριλίου, τοῦ 1894 μικρὰ και κομψὴ λέμβος ἀναπεπταμένη ἔχουσα τὸ μικρὸν και κατάλευκον αὐτῆς ἰστίον διέσχισεν ἡρέμα τὸ θαλάσσιον ὕδωρ, διευθυνομένη πρὸς τὴν παραλίαν τῆς Κάτω Πέλης.

Ἐν αὐτῇ εὐρίσκοντο δύο ἄτομα, τὸ μὲν καθήμενον ἐπὶ τῆς πρύμνης και πηδαλιουχοῦν, τὸ δὲ εἰς τὸ κοῖτος τῆς λέμβου καθαρίζον τοὺς συλληφθέντας ἰχθῦς και θέτον αὐτοὺς ἐντὸς κανίστρου.

Ὁ πηδαλιουχῶν ἦτο νεώτατος τὴν ἡλικίαν, ἐφαίνετο μόλις ἄρτι σφραγίσας τὸ εἰκοστὸν δεύτερον ἢ τὸ εἰκοστὸν τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας, ἦν ὑψηλοῦ ἀναστήματος, οἱ ὀφθαλμοὶ του μεγάλοι, μέλανες και ἀπαστράπτοντες, τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἠλιοκαῆς, ὡς πάντων τῶν ἀλιέων, ὅπερ ἐστόλιζε μύσταξ ἀγκυστροειδῆς καταμέλας, καλύπτων μετὰ χάριτος τὰς ἄκρας τῶν ὠραίων αὐτοῦ χειλέων, ἡ ρίς κανονικὴ και μικρὰ, ἀληθῆς ρίς ἑλληνικὴ, αἱ ὀφρῦς του τοξοειδεῖς, διήκουσαι ἀπὸ τῆς θάσσεως τῆς ρινός μέχρι τῶν κροτάφων, ἀνωθεν τῶν ὁποίων ἐξετείνετο εὐρὸ μέτωπον.

Ὁ σύντροφος αὐτοῦ ἦτο κατὰ τινα ἔτη μεγαλειότερος, ἀλλὰ μικροτέρου ἀναστήματος, ὀλίγον εὐσαρκος και με συμπαθῆ και ἐκφραστικὴν τὴν φυσιογνωμίαν.

Ὅπως οὖν ἦν ὠραίου ἐξωτερικοῦ.

Μεταξὺ αὐτῶν ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἐβασίλευε βαθεῖα και νεκρικὴ σιγή, ἐνίοτε ὅμως ὁ τοὺς συλληφθέντας ἰχθῦς καθαρίζων, ὡσεὶ ἤθελε νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν κατελήφθη ὑπὸ ἀνίας, ἐντονθόρουζεν ἐρωτικὸν ἄσμα, ὅπερ μετὰ τοσοῦτου πάθους ἐψάλλετο, ὥστε ἠδύνατό τις νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁ ἄδων αὐτὸ ἦν ἐρωτευμένος.

Ὁ πηδαλιουχῶν ὅμως καίτοι ἐφαίνετο μετὰ προσοχῆς και ναυτικῆς ἰκανότητος διευθύνων τὸ μικροσκοπικὸν πλοῖον, ἦν μελαγχολικώτατος· παρετήρει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸν εὐτυχῆ αὐτοῦ φίλον και αἰσθημα ὁμοιάζον τῇ ζηλοτυπίᾳ ἀνέθορεν ἐν τῇ καρδίᾳ του, ἐπὶ δὲ τοῦ προσώπου του περιεφέρετο ἡ σκυθρωπότης.

— Πόσον εὐτυχῆς εἶναι, ὁ Ἰάκωβος διελογίσαστο.

Και ἐξαγαγὼν τοῦ θυλακίου του ρινόμακτρον ἐσπόγγισεν τὸν περιβρέομενον ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἰδρῶτα.

— Στάθη, εἶπεν ὁ Ἰάκωβος διακόψας αἴφνης τὸ ἄσμά του, διατί δὲν μιλάς διόλου; ὅλο σὲ συλλογὴ βρῖσκεσαι. Καταντᾶς πλέον ἀνυπόφορος. . .

Ὁ Στάθης δὲν ἀπήντησεν, ἀλλ' ἠρκέσθη νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴν, εἰς δὲ ἀναστεναγμός ἐξῆλθε τῶν ἐγκάτων τῆς καρδίας αὐτοῦ.

— Βρὲ! ἀναστενάζεις, θὰ πῆ λοιπὸν πῶς ἔχεις καμμιὰ λύπη ἢ εἶσαι ἐρωτευμένος, ἐπανελάθεν ὁ Ἰάκωβος μειδιών. Αἴ! καυμένε, ἐὰν εἶσαι ἐρωτευμένος σὲ συγχαίρω, διότι ἀπὸ τὴν ἀγάπη δὲν ὑπάρχει καλλίτερο πρᾶγμα ἢ τὸν κόσμον. Ἐγὼ αὐτὸ τὸ γνωρίζω καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον, διότι ἀγαπῶ μὲ τὴν καρδιά μου καὶ νομίζω ὅτι ἀνταγαπῶμαι.

Ὁ Στάθης ἐμειδίασε, μειδιάμα μελαγχολικόν.

— Ἀπατᾶσαι, εἶπεν.

— Ἐλα, ἔλα καὶ μὴ θέλῃς νὰ κρύψῃς τὰ μυστικά σου ἀπὸ τὸν καλλίτερό σου φίλο· μήπως νομίζῃς ὅτι ἐγὼ θὰ τὰ διακοινώσω ἢ ὅλο τὸ χωριό; ἂν νομίζῃς ἕνα τέτοιο πρᾶγμα πολὺ ἀπατᾶσαι, Στάθη.

— Τὸ ξεύρω πῶς εἶσαι ὁ καλλίτερος καὶ ὁ πειρὸ εἰλικρινῆς φίλος μου καὶ ὅτι μὲ ἀγαπᾷς καλλίτερα ἀπὸ ἕνα ἀδελφό, ἀλλὰ μοῦ ζητᾷς νὰ σοῦ πῶ πρᾶγματα ἀνύπρκτα.

— Ἄς τα, Στάθη, καὶ δὲν ἔμπορῆς νὰ μὲ γελάσῃς, τὰ μάτια σου μοῦ μιλοῦν ἀντὶ τοῦ στόματός σου, μοῦ λέγουν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν θέλεις νὰ μ' ἐμπιστευθῆς.

— Εἶσαι πειρασμός ἢ καλλίτερα τύραννος.

— Γιατί προσπαθῶ νὰ σοῦ πᾶρω μυστικά ποῦ κρύπτεις καὶ ἀπὸ μέν, ὁ ὁποῖος σὲ ἀγαπῶ καλλίτερα καὶ ἀπὸ ἀδελφό καὶ ὡς ἐκ τούτου θέλω τὸ καλὸ σου.

— Δὲν ἔχω μυστικά.

— Δὲν ἔμπορῆς νὰ βγάλῃς ἀπὸ τὸ νοῦν μου πῶς ἐσὺ ἔχῃς ἀγάπη, ἀγαπᾷς, ἀλλὰ ποῖαν; δὲν ἠξεύρω, θὰ σὲ ἀναγκάσω ὅμως νὰ μοῦ τὴν πῆς, διότι θυμᾶσαι πέρυσι ὅταν καθούμασταν ἀπὸ κάτω ἀπὸ ἐκεῖνην τὴν πλάτανο, ποῦ φαίνεται ἢ τὴν ἀκρογιαλιά τῆς Κάτω- Πέλλης, μὲ ἠνάγκασες νὰ σοῦ φανθ

ρώσω τὸ μυστικόν ποῦ εἶχα. Καὶ ἐγὼ ἤμουν τότε μελαγχολικός, διότι ἐνόμιζα πῶς ὅταν ἐξομολογηθῶ τὸν ἔρωτά μου εἰς τὴν Ἐλένην, αὐτὴ ἤθελε τὸν περιφρονήσει, ἤθελε μοῦ στρέψει τὴν ῥάχι. Θυμᾶσαι ποῦ ἢ τὰ εἶπα ὅλα αὐτὰ καὶ μ' ἔδωσες θάρρος, ἔτσι λοιπὸν ἐὰν ἀγαπᾷς καὶ σὺ καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀγαπᾷς θὰ προσπαθῆσω νὰ φανῶ, ὡς ὁ καλλίτερος φίλος σου ποῦ εἶμαι, ἄξιος τῆς φιλίας σου.

Ὁ Στάθης ἐμεινεν ἐπὶ στιγμὴν σύννου.

Ἡ ἐν τῇ καρδίᾳ του πάλη ἤτο τρομερά.

Αἱ ιδέαι αὐτοῦ ἐχωρίστησαν εἰς δύο στρατόπεδα. Νὰ εἶπη τὸ κατατρύχον αὐτὸν μυστικόν τῷ φίλῳ αὐτοῦ ἢ οὐ; Τέλος μετὰ μικρὸν ἐξῆλθε νικήτρια ἡ πρώτη σκέψις, τούτῃστι νὰ εἶπη τὸ μυστικόν αὐτοῦ τῷ Ἰακώβῳ.

Μήπως ὁ τελευταῖος οὗτος πρὸ ἐνὸς ἔτους δὲν ἐξεμυστηρεῦθη αὐτῷ τὸν ἔρωτά του; διατὶ οὗτος νὰ μὴ μιμηθῆ τὸν φίλον αὐτοῦ;

— Εἰς κανένα, εἶπε μελαγχολικῶς ὁ Στάθης, δὲν ἤθελον ποτὲ πεῖ πῶς εἶμαι ἐρωτευμένος, πῶς ἀγαπῶ καὶ ποῖα εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας μου, ἀλλὰ ἐπειδὴ σὺ ἔχεις καλὴν καὶ μεγάλην καρδιά καὶ ἐπειδὴ σὲ ἀγαπῶ καλλίτερα καὶ ἀπὸ ἕνα ἀδελφό, θὰ σοῦ τὰ εἶπω ὅλα.

— Ξεύρεις καὶ ἐκτιμᾷς ἕνα καλὸ φίλο.

— Κάμνω ἐκεῖνο ποῦ πρέπει.

— Σὲ ἀκούω λοιπὸν.

— Φίλε μου, εἶπε δυσανασχετῶν ὁ Στάθης, ἀγαπῶ, ἀλλὰ δὲν ἀγαπῶ ὡς ἀγαποῦν συνήθως οἱ ἐρασταί, ὄχι, ἀγαπῶ μέχρι λατρείας, μέχρι μανίας καὶ διὰ τοῦτο εἶμαι δυστυχής.

— Τὶ λές; εἶσαι χωρὶς ἀμφιβολία τρελλός, ἐπεῖπε μετὰ ποιᾷς τινος σοβαρότητος ὁ Ἰάκωβος, μήπως σοῦ λέγω εἶσαι τρελλός; ἀγαπᾷς καὶ διὰ τοῦτο εἶσαι δυστυχισμένος;

— Μάλιστα.

— Παράξενο! ἐγὼ ἀγαπῶ μὲ ὅλη τὴν καρδιά μου καὶ νομίζω ὅτι εἶμαι ὁ πειὸ εὐτυχησμένος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Εἶσαι ἀληθινὰ πολὺ παράξενος, τούλάχιστον ἔτσι φαίνεσαι εἰς ἐμένα.

— Δὲν ἔμπορὲς νὰ παραβάλης τὸν ἴδιόν σου τὸν ἔρωτα μὲ τὸν ἰδικόν μου.

— Καὶ γιὰτί σὲ παρακκοῦμε, μήπως ἐσὺ ἀγαπᾷς περισσότερο ἀπὸ μένα; Αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ γείνη.

Ὁ Στάθης ἐμειδίασε τὸ βεβιασμένον μειδιάμα τῶν δυστυχῶν καὶ εἶπε.

— Σὺ ἀνταγαπᾷσαι.

Ὁ Ἰάκωβος προσήλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἀτενῶς ἐπὶ τῶν τοῦ φίλου του καὶ ὑπέλαβε.

— Μήπως σὺ δὲν ἀνταγαπᾷσαι;

— Ὁχι...

— Πῶς τοῦτο; ...

— Τὸ κορίτσι ποῦ ἀγαπῶ καὶ γιὰ τὸ ὁποῖον εἶμαι ἔτοιμος νὰ ταφῶ ζωντανός, δὲν γνωρίζει ὅτι τὸ ἀγαπῶ.

— Δὲν ἔχεις τότε νὰ κάμης ἄλλο παρὰ νὰ ἐξομολογηθῆς εἰς αὐτὴν τὴν ἀγάπη σου καὶ ἐκείνη ἂν δὲν ἔχη ἄλλο ἔραστή, ἂν δὲν ἀγαπᾷ κανένα ἄλλον, δὲν πιστεύω νὰ εἶναι τόσῳ σκληρά, ὥστε νὰ σοῦ γυρίσῃ τὴν ῥάχι. Ἡ δουλειά σου εἶναι καλὴ, ἢμπορὲς μὲ τὰ χρήματα ποῦ βγάζεις νὰ ζήσης πτωχικὰ μιὰ γυναῖκα, εἶσαι θελκτικὸς νέος, λοιπὸν μ' ὅλα ταῦτα δὲν ἢμπορὲς νὰ φοβᾷσαι. Ἔσο ἄνδρας.

Ἡ συνδιάλεξις πρὸς στιγμὴν διεκόπη.

Ὁ Στάθης ἐδυθίσθη εἰς βαθείας σκέψεις.

Ὁ Ἰάκωβος ἐφαίνετο σεβόμενος τὴν μελαγχολικὴν σιγὴν τοῦ φίλου του.

Τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ἐκείνην διήρχετο μέτρα τινὰ μακρὰν τῆς λέμβου τῶν δύο ἀλιέων κομψὸν ἀκάτιον, ἐφ' οὗ ἐ-

πέβαινον τρεῖς ἄνδρες, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ δύο ἐκωπηλάτουεν ἐν ᾧ ἕτερος διηύθυνεν αὐτὸ.

— Στάθη, ἐφώνησεν ὁ πηδαλιουχῶν, ἀνὴρ παχύσαρκος, μὲ τριπλοῦν πώγωνα, μὲ λευκὴν καὶ μακρὰν γενειάδα, ἐπικαλύπτουσαν τὸ ἐξογκωμένον αὐτοῦ στῆθος καὶ ὀφθαλμοὺς μικροὺς καὶ ἀπαστράπτοντας οὗς σχεδὸν καθ' ὀλοκληρίαν ἐκάλυπτον τὰ ἐξογκωμένα μῆλα τῶν παρειῶν του.

Ὁ νεαρὸς ἀλιεὺς ἀνεσκίρτησεν, ἢ φωνὴ αὐτῆ, ἢ καλοῦσα αὐτὸν δὲν τῷ ἦτο ἄγνωστος. Ναί, δὲν τῷ ἦτο ἄγνωστος, ἀφ' οὗ ἦτο ἡ τοῦ πατρὸς τῆς λατρευομένης του.

Ἐπειδὴ ὅπως ἔνεκα τῆς καταλαβούσης αὐτὸν συγκινήσεως δὲν ἀπήνησεν ὁ πολλὸς γέρων ἐπανελάβε.

— Στάθη, ἔ! Στάθη, μήπως κουφάθηκες;

Ὁ Στάθης ὑψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν ἐχαιρέτησε.

— Καλημέρα, εἶπε.

— Καλημέρα. Ἔχεις ψάρια; ἐπιπροσέθετο ὁ γέρων.

— Τέσσαρες, πέντε ὀκάδες θὰ εἶναι, θὰ τὰ πάρετε; εἶπεν ὁ Ἰάκωβος ἀνορθούμενος.

— Βρέ! ἀπὸ ποῦ ξεφύτρωσες; ἐγὼ θαρρόῦσα πῶς μόνο ὁ Στάθης ἦταν μεσ' τὴν βάρκα.

— Καθούμουν ἔς τὸ ἀμπάρι.

— Καὶ τὸ ἔπερνες δίπλα⁽¹⁾ ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι.

— Ἄ! μπᾶ! πάστρευα τὰ ψάρια.

— Τί; ἔβγαλες τὰ ἔντερά τους;

— Ὁχι δὰ, μπάμπα Ἀλέξη, ὅταν τὰ πιάνουμε τὰ ῥίχτα με ἔς τὸ ἀμπάρι καὶ βρώμησαν, λοιπὸν ἔκαμα ἕνα κόπο καὶ τὰ ξέπλυνα.

— Εἶναι χονδρὰ ἢ μπαρπούνια.

— Χονδρὰ.

1) Τὸ πέρνω δίπλα, χυδαῖον σημαῖνον: κοιμοῦμαι.

- Τί, τσινακόπια;
- Όχι, μαυρόψαρα.
- Πόσαις όκάδες είπες πώς είναι;
- Ή τέσσαρες ή πέντε.
- Πόσα θα μου τά δώσης;
- Είκοσι δραχμαίς.
- Ω! είκοσι δραχμαίς! Είναι πολύ ακριβά.
- Όχι, κύρ Άλέξη, δέν είναι ακριβά.
- Αίτε, δεκαπέντε σέ δίνω.
- Τί λές, Στάθη, επανέλαβεν ό Ίάκωβος πρός τόν σύντροφον αύτου άπευθυνόμενος, νά τά δώσουμε του κύρ Άλέξη για δέκα πέντε δραχμάς;
- Γιατί όχι, ό κύρ Άλέξης είναι ιδικός μας άνθρωπος.
- Κύρ Άλέξη, είπεν ό Ίάκωβός, τά ψάρια είναι ιδικά σας, έμεις από σάς δέν θέλουμε νά κερδίσουμε πολλά, έλθε κοντά.
- Πώς θές ν' άρτουμε κοντά άφ' ου έχετε τό πανί άμβασμένο, κατεβάστε το.
- Ό Ίάκωβος διά ταχύτητος ναυτικής κατεπέτασε τό ιστίον και δραζάμενος τών κωπών, έφερε τήν μικράν λέμβον πλησίον του άκατίου του πολιοῦ γέροντος.
- Νά, παρ' τά ψάρια, κύρ Άλέξη, είπεν ό Ίάκωβος δίδων τό κάνιστρον τών ιχθύων τῷ άγοραστῇ, συ θα τά πουλήσης 'ς τήν άγοράν με τριπλάσιαν τιμήν. Οί ματραμπάζηδες κερδίζουνε περισσότερα άπ' τούς ψαράδες, άν και οί ψαράδες κοπιάζουνε περισσότερο.
- Ό κύρ Άλέξης δέν άπήνητησεν, αλλά βυθίσας τήν χειρά του έν τοίς ευείροις αύτου θυλακίοις έξήγαγε δράκα χαρτονομισμάτων, έξ ών έλαβε δέκα πέντε χαρτίλους δραχμάς, άς προσέφερε τῷ Ίακώβω και,
- Τό πανέρι θα σου τό δώσω 'ς τό χωριό.

- Καλό, κύρ Άλέξη, δέν πειράζει, φτάνει νά μή παραπέση.
- Και δραζάμενος και αύθις τών κωπών άπεμακρύνθη του άκατίου.
- Μόλις δέκα λεπτά άπέιχον του χωριδίου Κάτω Πέλης, τουθ' ένεκα δέν άνεπέτασαν έκ νέου τό ιστίον.
- Βγάλαμε σήμερα τό μερομίσθι, είπεν ό Στάθης.
- Ναι, τό μερομίσθι τό βγάλαμε, άλλ' έλησμόνησες ένα πράγμα.
- Σάν τί;
- Τί με ύπεσχέθηκες;
- Α! νά σου πῶ εκείνην που άγαπῶ...
- Βλέπω ότι έχεις καλόν ένθυμητικόν.
- Ναι δυστυχώς.
- Γιατί δυστυχώς;
- Γιατί αύτήνα που άγαπῶ δέν θα ήμπορέσω νά τήν ξεχάσω ποτέ.
- Άφησε τά παιδιακίσια και λέγε τό όνομα εκείνης που άγαπῶς.
- Θα σου τό πῶ χωρίς περιστροφάς.
- Άκούω.
- Μαρία...
- Ποιά Μαρία, του γερω-Εύδη ή κόρη, εκείνη τήν άσχημομουρα άγάπησες;
- Ό Στάθης ένευσεν άποφατικῶς δι' έλαφρᾶς κινήσεως τῆς κεφαλῆς.
- Ποιά Μαρία για;
- Η κόρη του κύρ Άλέξη.
- Η κόρη του κύρ Άλέξη! επανέλαβε μηχανικῶς ό Ίάκωβος.
- Ναι αύτή όλη κι' όλη, δι' αύτό είμαι άπελπισμένος.

Αὐτοὶ οἱ γονεῖς τῆς δὲν θέλουν νὰ δώσουν αὐτὴν σὲ πτωχοὺς, αὐτὸ δὲν τὸ ξεύρω ἐγὼ μόνο καὶ σὺ, τὸ ξεύρει ὄλο τὸ χωριὸ, μήπως πόσοι χωρικοὶ δὲν ἐγύρευαν τὸ χέρι τῆς, ἀλλ' ὁ πατέρας τῆς δὲν ἐδέχθη καὶ οὔτε θὰ δεχθῆ ποτέ. Θέλει νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν γιὰ ἄνδρα ἓνα πολίτη, ἓνα Ἀθηναῖο, καθὼς ἔλεγεν,

— Ἄν καὶ εἶχες δίκαιο νὰ συλλογιέσαι, γιατί ὁ πατέρας τῆς Μαρίας ἔχει τὴ μύτη του πολὺ ὑψηλὰ, ἐν τούτοις μὴ ἀπελπίζεσαι, ὁ Θεὸς θὰ ἔλθῃ εἰς ἡμᾶς Βοηθός.

B'.

Ἡ λέμβος ἀφίκετο εἰς τὴν παραλίαν τῆς Κάτω Πέλης, ἐπειδὴ ὅμως τὰ ὕδατα ἐκεῖ εἰσιν ἀβαθῆ, ὁ Ἰάκωβος ἐξέβαλε τὰ χονδροειδῆ αὐτοῦ σανδάλια ὡς καὶ τὰς περικνημίδας αὐτοῦ καὶ κατῆλθε τῆς λέμβου, ὅπως σύρῃ αὐτὴν πρὸς τὴν ξηρὰν.

— Βγάλε τὸ τιμόνι, εἶπε τῷ Ἰακώβῳ ὁ Στάθης.

Οὗτος ἐξήγαγε τὸ πηδάλιον, ὅπερ ἔθηκεν ὑπὸ τὴν πρύμναν, εἶτα ἐξῆλθεν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἀμφοτέρωι τότε ἔσυρον τὴν λέμβον ἐπὶ τῆς ἀμμώδους ἀκτῆς.

— Τώρα, εἶπεν ὁ Στάθης, νὰ μαζεύσουμε τὰ ἐργαλεῖα καὶ νὰ τραβοῦμε γιὰ τὰ σπήτια μας, ἀλλὰ πρὶν πάμε ἔστὰ σπήτια μας νὰ περάσουμε ἀπ' τὴν πηγῆ, νὰ πιοῦμε λίγο νερό, γιατί διψῶ διαβολεμένα.

Οἱ δύο νεαροὶ ἀλιεῖς περισυλλέξαντες τὰ ἀλιευτικὰ αὐτῶν ἐργαλεῖα, ἀνεχώρησαν διευθυνόμενοι πρὸς τὴν πηγὴν.

Εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ἀπὸ τῆς παρα-

λίαις, ἐπὶ ἐπιπέδου ὑψώματος, ὅπερ περιετριγύριζον ὑψικάρην καὶ πολύφυλλα δένδρα, ἀνεπήδα διαυγέστατον ὕδωρ πηγῆς, ὅπερ ἐξερχόμενον τῆς φωλεᾶς αὐτοῦ, ἔρρεε μετὰ ταχύτητος ἐπὶ τῆς μικρᾶς καὶ ὀλίγον κατωφεροῦς πλατείας, σχηματίζον ἐπιμήκη αὐλακκὰ, ὅστις διερχόμενος διὰ μέσου καταφύτων ἀγρῶν ἐχύνετο εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἄπαν σχεδὸν τὸ χωριὸν ὑδρεύετο ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης, ἐξαίρεσει τινῶν ἐχόντων ἐν τοῖς κήποις αὐτῶν ἀνεωγμένα φρέατα.

Καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἡμέτεροι ἀλιεῖς ἐπλησίαζον νὰ φθάσωσιν ἐπὶ τῆς πλατείας, εἰς τὸ μέρος τοῦτο εὐρίσκοντο τρεῖς ἢ τέσσαρες νεάνιδες, ἀπλούστατα ἐνδεδυμένοι, κρατοῦσαι δὲ εἰς χεῖρας λάγνηνον καὶ ἀναμένουσαι νὰ πληρώσωσι ταύτην ἐκ τοῦ διαυγεστάτου πηγαίου ὕδατος.

Αἱ νεάνιδες αὗται ὠμίλουζ ζωηρῶς, τίς οἶδε περὶ τίνων ἀντικειμένων, εἰς ἐκάστην δὲ στιγμὴν ἐγέλων παταγωδῶς.

Οἱ δύο ἀλιεῖς ἀφίκοντο ἐπὶ τῆς πλατείας χωρὶς νὰ δώσωσι πολλὴν προσοχὴν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους ταύτας ἀνοιζεις.

Αἰφνης ὅμως ὁ Στάθης ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ διευθύνας ἐπ' αὐτῶν τὸ βλέμμα ἀνεσκίρτησεν, ὡχρότης δ' ὄρατὴ ἐκάλυψε τὰ χαρακτηριστικά του.

Ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων νεανίδων ἡ μία ἦν τὸ εἶδωλον τῆς λατρείας του, ἡ μία ἦν ἡ πολυθέλητρος θυγάτηρ τοῦ κυρ' Ἀλέξη, τοῦ πρὸ ὀλίγης ἔτι ὥρας ἀγοράσαντος τοὺς ὑπὸ τῶν δύο ἀλιέων συλληφθέντας ἰχθῦς, ἡ μία ἦν ἡ σαγηνεύσασα αὐτὸν καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς κατακτῆσασα τὴν καρδίαν του.

Ἡθέλησε νὰ σύρῃ ἐκ τοῦ βραχίονος τὸν Ἰάκωβον ὅπως εἶπη αὐτῷ ν' ἀπομακρυνθῶσι τῆς πλατείας, ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργὰ, ὁ Ἰάκωβος εὐρίσκετο νῦν ἐγγὺς τῶν νεανίδων, ἐγγὺς τῆς προσφιλεστάτης αὐτῷ καὶ χαριέσσης μνηστῆς.

Τότε ἐπλησίασεν εἰς τὴν πηγὴν καὶ ἔπιεν ὀλίγον ὕδωρ, εἶτα ἔκαμε νεῦμα τῷ φίλῳ αὐτοῦ, δηλοῦν τὴν πρὸς ἀναχώρησιν ἐπιθυμίαν του.

Νὰ ἀναχωρήσῃ! τούτέστι ν' ἀποφύγῃ ἐκείνην, ἧς ἤρατο μέχρι μανίας, παραφρόνως, ἐκείνην, ἧς ἔν μόνον βλέμμα ἤρκει νὰ κάμῃ αὐτὸν ἵνα ριφθῇ εἰς τὰς φλόγας, ἐκείνην, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται τούντεῦθεν νὰ ζῇ εὐτυχῆς, ἐκείνην τέλος, ἣτις ἀπετέλει τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ.

Καὶ ὁμως ἐπεθύμει, ἤθελε νὰ φύγῃ ἐκείνην ἣν τοσοῦτῳ ἠγάπα, αἴσθημά τι, τὸ αἴσθημα τῆς δειλίας παρεκίνει αὐτὸν νὰ πράξῃ τοῦτο.

Ὁ φίλος του θαρραλεώτερος, ὡς πᾶς ἀγαπώμενος, ἦλθε πρὸς τὸν Στάθη καὶ λαβὼν αὐτὸν ἐκ τοῦ βραχίονος παρουσίασε ταῖς νεάνισι.

Τοιαύτη ἦν ἡ συγκίνησις αὐτοῦ ὅτε παρουσίαζεν αὐτῷ τὴν ὡραίαν Μαρίαν, ὡς ἀπεκάλουν αὐτὴν εἰς τὸ χωρίον, ὥστε ἐὰν δὲν ἐκράτει αὐτὸν τοῦ βραχίονος ὁ Ἰάκωβος, ἀφεύκτως ἤθελε πέσει κατὰ γῆς.

Ἐλαβε τὴν χεῖρά της, ἣτις ἔκαμεν αὐτὸν νὰ φρικιάσῃ.

Ἡ αἰφνηδία αὕτη συγκίνησις δὲν διέλαθε τὸ ὀξύδερκὸς ὄμμα τῆς Ἐλένης, τῆς μνηστῆς τοῦ Ἰακώβου, ἣτις δὲν ἐβράδυνε νὰ μαντεύσῃ τὸν πρὸς τὴν Μαρίαν ἔρωτά του.

— Εἶναι συμπτώματα, ἐσκέψατο, ἐμμανοῦς ἔρωτος.

Ὅταν πᾶσαι ἐπλήρωσαν τὰς ὑδρίας των, ὁ Ἰάκωβος προέτεινε τῇ μνηστῇ αὐτοῦ ἵνα κάμωσι περίπατόν τινα εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ἡ Ἐλένη δεχθεῖσα μετ' εὐχαριστήσεως, ἐστράφη πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ τῇ εἶπε·

— Θέλεις, Μαρία, νὰ κύνουμε ἓνα γύρο ἔστὰ χωράφια; ὁ καιρὸς εἶναι καλὸς καὶ θὰ μᾶς εὐχαριστήσῃ τοῦτο.

— Θὰ μὲ περιμένῃ ἡ μητέρα, εἶναι μόνη.

— ὦρ! καὶμένη καὶ σύ, γιὰ μισὴ ὥρα, δὲν θὰ ἀργήσουμε, τι λές, Ἰάκωβε, νὰ μὴν ἀργήσουμε.

— Ὅχι, ὄχι, θὰ πᾶμε εἰς τὸ χωράφι τοῦ κυρ Μήτρου, τοῦ θεῖου μου, ἐκεῖνος δὲν εἶναι ἐκεῖ, ἀλλὰ δὲν πειράζει, ἐμεῖς ἀφοῦ μαζεύουμε μερικὰς μαργαρίτας καὶ παπαρούνας θὰ καθήσουμε ἀπὸ κάτω ἀπὸ κανένα δένδρον καὶ θὰ θαυμάσουμε τὴν ὡραιότητα τῆς φύσεως.

— Ἄς εἶναι λοιπὸν, προσέθετο ἡ Μαρία, συγκατανεύσασα, δὲν πειράζει ἂν φάω καὶ μιὰ μικρὴ κατσάδα.

— Ἐσεῖς κορίτσια, δὲν θὰ ἔλθετε; εἶπεν ὁ Ἰάκωβος πρὸς τὰς δύο ἐτέρας νεάνιδας ἀποταθείς.

— Ὅχι, Γιακουμῆ, σὲ εὐχαριστοῦμε, ἔχουμε δουλειὰ, ὁ ἀργαλιὸς μᾶς περιμένει.

— Ὅπως θέλετε.

Αἱ δύο νεάνιδες, λαβοῦσα τὰς λαγῆνους αὐτῶν ἀνεχώρησαν, ἐν ᾧ οἱ ἡμέτεροι νεαροὶ ἀλιεῖς μετὰ τῶν δύο νεανίδων, ἀφησασὼν τὰς ὑδρίας των ὑπὸ πλάτανόν τινα, παρὰ τὴν πηγὴν, ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς ἀγρούς, συνομιλοῦντες καὶ γελῶντες παταγωδῶς.

Ὁ Στάθης ὁμως σπανίως ὠμίλει, ἐκεῖνα δὲ τὰ ὀλίγα ἅπερ ἐξέφερον, ἦσαν λέξεις κεκομμέναι καὶ δύσληπτοι.

Ἐβλεπε τὸν Ἰάκωβον κρατῶντα τὴν μνηστῆν του ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ ἐρρίπτετο εἰς γλυκείας ὄνειροπολήσεις.

Ἐρρίπτε λαθραῖον ἐπὶ τῆς Μαρίας βλέμμα, βλέμμα μεστὸν ἠδυπαθείας καὶ ἀπεθαύμαζε τοῦ ἀγγελικοῦ τούτου πλάσματος τὴν σπανίαν καλλονήν.

Ἡ Μαρία Γεωργίου, ἡ θυγάτηρ τοῦ κυρ Ἀλέξη ἦν ὄντως ὡραιότατη,

εἶχεν ἀνάστημα ὑψηλόν, ἡγεμονικόν καὶ λιγυρόν, ὀσφῦν, καίτοι οὐδέποτε περιέβαλεν αὐτὴν ὁ στηθόδεσμος, λεπτοτάτην δίκην δακτυλίου, χεῖρας μικρὰς καὶ λεπτοφρεῖς, μὴ

δυναμένη ή οικιακή εργασία να παραμορφώση και κατασκληρύνη αυτές, πόδας μικροτάτους ὄντας ἐντός ὀλίγον γονδροειδῶν σανδαλιῶν, κόμην ἣν θὰ ἐζήλευε καὶ αὐτὴ ἡ δούκισσα, ὀφθαλμούς γαλανούς μεγάλους, στεφομένους ὑπὸ δύο τοξοειδῶν ὀφρύων, ἄνωθεν τῶν ὁποίων ἐξετείνετο εὐρὺ καὶ κατάλευκον μέτωπον.

Αἱ παρειαὶ τῆς οὐδόλως ὠμοίαζον πρὸς τὰς τῶν ἄλλων χωρικῶν, ὧντινων ἦσαν καταπόρφυροι, ὡσεὶ εἶχον λάβει σφοδρὸν ὑπότινος ῥάπισμα, ἀλλὰ κατάλευκοι ὀπλισμένοι μὲ ἐλαφρότατον ἐρυθρὸν χρῶμα, ἡ ρίς, καίτοι ὀλίγον πρὸς τ' ἄνω ἀνεστραμμένη, ἦτο θελκτικωτάτη, εἶχε ρίνα Γαλλίδος ὡς καὶ λεπτότητα.

Ἡ Μαρία ἐκέκτητο τὴν ἀγάπην ἀπάντων τῶν ἑαυτῆς συμπατριωτῶν ὡς καὶ τῶν πέριξ χωρικῶν,

Ἦτο σώφρων, εἶχε καρδίαν ἀγαθὴν, συγκινουμένην καὶ εἰς τὸ παραμικρὸν θλιβερόν γεγονός.

Ὁ κύρ Ἀλέξης ἐκ τοῦ εὐτυχοῦς αὐτοῦ γάμου μετὰ τῆς κυρᾶς Γιαννῶ, ἐν μόνον τέκνον ἀπήλαυσε, τὴν Μαρίαν, ὡς ἐκ τούτου δὲ ὑπεραγαπῶν τὴν ἐκυτῷ θυγατέρα, προητοιμαζε δι' αὐτὴν ἀρκούντως παχυλὴν προίκα.

Οἱ προικοθηῆραι, καὶ οὗτοι βεβαίως δὲν εἶναι οἱ χωρικοὶ ἀλλ' οἱ πολῖται, ὀσφρανθέντες τὸ μέρος εἰς ὃ ἔκειτο ἡ χρυσῆ λεία ἔσπευδον καὶ ἐζήτουν τὴν Μαρίαν εἰς γάμον, ἀλλ' ὁ κύρ Ἀλέξης σωφρόνως ποιῶν οὐδέποτε ἐδέχετο τοιοῦτους γαμβρούς.

Εἶχε τὰ μάτια του Ἰστραμμένα, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, ἐπὶ φιλοπόνου τινὸς Ἀθηναίου, φέροντος ἐπὶ τῆς ράχεως αὐτοῦ τὸ μέτριον βᾶρος τῶν τεσσαράκοντα καὶ πέντε ἐτῶν, ἐνῶ ἡ Μαρία μόλις ἐσφράγισε τὸ δέκατον ἔβδομον ἢ τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῆς.

Ὁ Στάθης δὲν ἐσαγηνεύθη ἐκ τῆς ὠραιότητος τῆς προί-

κὸς τῆς ὠραίας Μαρίας, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀπαραμίλλου καλλονῆς αὐτῆς.

Τὴν παρετήρει καὶ καθόσον τὴν παρετήρει εὕρισκεν αὐτὴν ἔτι ὠραιότεραν.

Πόσον τὴν ἠγάπα!

Ἐκείνη ἄρ' αὖ γε συνεπάθει πρὸς αὐτόν; Τὸν ἠγάπα ὡς ἀπλοῦν φίλον; ἢ τὸν ἀπεστρέφετο;

Οὐχί δὲν τὸν ἀπεστρέφετο, τοῦτο δ' ἐδήλουν τὰ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτοῦ ἐκτοξευόμενα λαθραῖα ὑπ' αὐτῆς βλέμματα.

Ἰσως ἠνόησεν ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου του ζωγραφουμένης συγκινήσεως ὅτι ἠγαπᾶτο, ἴσως εἶναι ἤδη βεβαία.

Οἱ τέσσαρες νέοι ἀφοῦ συνῆξαν ἐκ τοῦ ἀγροῦ τοῦ κύρ Μήτρου διάφορα ὀρεινὰ ἄνθη, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἥλιος ἦν καυστικώτατος, ὑπομιμνήσκων τὸν ἀνυπόφορον τοῦ Ἰουλίου καύσωνα, ἐπορεύθησαν καὶ ἐκαθίσθησαν ὑπὸ γηραιᾶν καὶ πολύφυλλον πλάτανον, ἥστινος οἱ ὑπερμεγέθεις κλώνοι ἐξετείνοντο ἄνωθεν γλοοσκεποῦς τοπέιου, δίκην ἀνεωγμένου ἀλεξηλίου καὶ ὑφ' ἧς κροταλίζον ρυάκιον ἔρρεεν ἐλικοειδῶς.

Ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ἐκάθηντο ὑπὸ τὴν γηραιᾶν ταύτην πλάτανον θαυμάζοντες τὸ ἀχανές καὶ ὑπουλον πέλαγος καθεῦδον.

Ἡ Μαρία ἦτο πλέον βεβαία, ἐκ τινων λέξεων ἐκφυγουσῶν ἀκουσίως τοῦ στόματος τοῦ Στάθης, ὅτι οὗτος τὴν ἠγάπα. Καὶ αὐτὴ ὁμως δὲν ὑπελείπετο ἐκείνου, ἤρξατο ἤδη νὰ συμπαθῇ ἐκείνῳ, ὅστις τοσοῦτῳ τὴν ἠγάπα.

Ναὶ τὴν ἠγάπα διὰ τοῦ ἀθώου τῶν παιδῶν ἔρωτος, τοῦτο δ' ἐμάντευσεν ἐκ τῆς μαιρακιώδους δειλίας τοῦ νεαροῦ ἀλιέως.

— Στάθης, εἶπεν αἴφνης ὁ Ἰάκωβος, ποῦ ἄφησες τὸ βουκάλι τὸ κονιὰκ ποῦ εἶχαμε μέσα ἔστὴ βάρκα;

— Ἐκεῖ ποῦ ἀφῆκαν τὰ κορίτσια τῆς λαγῆναις των.

— "Ω! καὶ μένε, καὶ ἔχω ὄρεξι νὰ τραβήξω ἓνα δυό.

— Ἐὰν ἐπιθυμῆς, Ἰάκωβε, εἶπε μετὰ γλυκύτητος ἀγαπώσης πρὸς ἀγαπώμενον ἢ Ἐλένη, καμύουσα τὸν ὀφθαλμόν, ὅπερ ἐσήμαινεν: "Αἰγόμεν καὶ ἀφήσωμεν αὐτοὺς μόνους, εὐχερέστερον δύναται ὁ Στάθης νὰ ἐξομολογηθῆ τὸν ἔρωτά του τῇ Μαρίᾳ), νὰ πιῆς κονιάκ, πᾶμε νὰ τὸ πάρουμε. Ὁ Στάθης καὶ ἡ Μαρία θὰ μᾶς περιμένουνε μιὰ στιγμή.

Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῶν τελευταίων τούτων λέξεων ὁ Στάθης ὠχρίασεν ἐπαισθητῶς, διότι ἠνόησε τὸ στρατήγημα τοῦ Ἰακώβου, ἠνόησεν ὅτι οὗτος θ' ἀνεχώρει ἐπίτηδες μετὰ τῆς μνηστῆς του, προφασιζόμενοι ὅτι θὰ ὑπάγωσι νὰ λάβωσι τὴν φιάλην τοῦ κονιάκ, ἵνα ἀφήσωσιν αὐτὸν μόνον μετὰ τῆς Μαρίας.

— Καὶ θὰ μᾶς ἀφήσητε μόνους; ὑπέλαβεν ἡ τελευταία αὕτη.

— Τί πειράζει, ἀγαπητή μου;

— Τοῦλάχιστον ἄς πᾶγῃ ὁ Ἰάκωβος καὶ μείνῃ σὺ μαζί μου, δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ πᾶτε κι' οἱ δυό σας.

— "Α! ὄχι, μὲ συγχωρεῖς, φίλη μου, δὲν ἠμπορῶ ν' ἀφήσω τὸν Ἰάκωβόν μου οὔτε μιὰ στιγμή, ἔχουμε νὰ δοῦμε ὁ εἰς τὸν ἄλλον σωστὴ μιὰ ἐβδομάδα, καὶ ἀγαπώμεθα τόσον πολὺ. . . Δὲν εἶν' ἔτσι, Ἰάκωβε; ἐρωτοτρόπως μειδιῶσα προσέθετο.

— Βεβαιότατα, ὅταν εἶναι δυὸ ἐρασταὶ μόνοι, χαίρονται περισσότερο καὶ μάλιστα, ὅταν ἔχουν νὰ ἐξομολογηθοῦν πρώτη φορὰ τὸν ἔρωτά των. . .

Ἡ Μαρία ἀκουσίως ἐστράφη πρὸς τὸν Στάθην καὶ ἐρύθημα ἀνέθορεν ἐπὶ τοῦ ὠραίου αὐτῆς προσώπου.

— Πόσον εὐτυχεῖς εἶναι οἱ ἐρασταί, διελογισατο.

Ὡς ὁ ναυαγὸς ἐξάγει διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν κεφαλήν

αὐτοῦ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης καὶ βλέπων ἐρχομένην πρὸς αὐτὸν σωτήριον λέμβον λαμβάνει θάρρος καὶ δυνάμεις, οὕτω καὶ ὁ Στάθης ἐκ τοῦ ἱλαροῦ ἐκείνου τῆς Μαρίας βλέμματος ἀντλήσας τόλμην καὶ θάρρος εἶπε τῷ Ἰακώβῳ:

— Πηγαίνεται. . . ἀλλὰ μὴν ἀργῆτε. . .

Γ'.

Οἱ δύο μνηστῆρες ἀπῆλθον ἀλληλοκρατούμενοι καὶ εὐτυχεῖς.

— Λές νὰ τολμήσῃ, εἶπεν ἡ Ἐλένη ὅταν εὐρέθησαν μακρὰν κατὰ πεντηκοντάδα βημάτων, τὸν βλέπω πολὺ δειλόν.

— Πιστεύω νὰ τολμήσῃ, διότι τὴν ἀγαπᾷ ὡς τρελλός.

— Ἀλλὰ καὶ ἐκείνη τὸν γλυκοκύτταζε, ἐφαίνετο σὰν νὰ κατάλαβε πῶς ὁ Στάθης τὴν ἀγαπᾷ.

— Ναί, καὶ γὰρ αὐτὸ παρατήρησα, γι' αὐτὸ σὲ ἔβγαλα πῶς θέλω νὰ πιῶ κονιάκ καὶ σὲ ἔγνεψα νὰ ἔλθῃς καὶ σὺ μαζί μου.

Οἱ δύο συνωμόται ἀπωλέστησαν ὕψισθεν τῶν πυκνῶν δένδρων μικροῦ κήπου.

Ὁ Στάθης καὶ ἡ Μαρία μείναντες μόνοι, ἐπὶ πέντε σχεδὸν λεπτὰ εἰσίγουν.

Ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ δυστυχοῦς ἀλιέως ὑφίστατο τρομερὰ πάλη· ἐπιθύμει, ἤθελε νὰ πέσῃ εἰς τοὺς πόδας τοῦ εἰδώλου τῆς λατρείας του καὶ νὰ εἴπῃ αὐτῷ τὰ πάντα.

Καὶ ὅμως δὲν ἀπετόλμα.

Ἐκείνη κατιδοῦσα τὸ ἄτοπον τῆς μεταξὺ αὐτῶν ὑφίσταμένης σιγῆς, ἔλυσεν αὐτὴν διὰ τῶν ἐξῆς λέξεων.

— Πόσον ωραίος είναι ο καιρός σήμερα, Στάθη . . .

— "Α! ναι, πολύ ωραίος, Μαρία . . .

— 'Επήγατε σήμερα 'ς τὰ ψάρια;

— Ναι.

— Καὶ πιάσατε πολλά;

— Πέντε, ἕξ ὀκτῆδες, τὰ ὁποῖα ἀγόρασε ὁ πατέρας σου.

— "Α! ὁ πατέρας. . .

Σιγῇ διεδέχθη τὸν μικρὸν τοῦτον διάλογον.

Οἱ δύο νέοι ἐκχθήντο ἐγγὺς ἀλλήλων καὶ σχεδὸν αἱ ἀναπνοαὶ αὐτῶν συεμινύοντο, τίπτουσαι τὰ πρόσωπα ἀμφοτέρων.

'Η νεαρὰ κόρη ἐνίοτε ἔρριπτε βλέμμα μεστὸν ἔρωτος ἐπὶ τοῦ Στάθη, ὅστις παραυτικῶς κατένευε, μὴ δυνάμενος νὰ ὑποστῇ τὴν μαγνητικὴν δύναμιν τῶν δύο ὑπερλάμπων αὐτῆς ἀστέρων.

Αἰφνης ὁ Στάθης ἔλαβεν ἀσυναίσθητως τὴν χεῖρα τῆς Μαρίας καὶ τὴν ἔηλιβεν ἐν ταῖς ἰδικαῖς του, ἐκείνη ἠρυθρίασεν ἐπαισθητῶς, ἀλλ' οὐδαμῶς προσεπάθησε νὰ τὴν ἀποσύρῃ, ἐφαίνετο μᾶλλον ἀρεσκομένη εἰς τοῦτο, μετ' ὀλίγον ὁμως ἐλθοῦσα εἰς ἑαυτὴν καὶ κατανοήσασα τὸν ὄν διέτρεχε κίνδυνον ἀπέσυρε τὴν χεῖρά της βιαίως πῶς καὶ εἶπε λίαν συγκεκινημένη.

— Στάθη, Στάθη!

— Μαρία, ἐφώνησεν ἐκείνος λαβὼν θάρρος ἐκ τῆς ἐπιεικειᾶς τῆς νεάνιδος, σὲ ἀγαπῶ . . ., σὲ ἀγαπῶ ἀπὸ πολλοὺς τώρα μῆνας καὶ δὲν ἔμπορῶ νὰ ζήσω χωρὶς ἐσέ. Σήμερα ἀκόμα τὸ ἔλεγα 'ς τὸ φίλο μου, τὸν 'Ιάκωβο. Μαρία, Μαρία θὰ καταδεχθῆς νὰ μ' ἀγαπήσῃς καὶ σὺ ὀλίγον, ὀμίλει, Μαρία μου, διότι ἀπὸ τοὺς λόγους ποῦ θὰ ἐκστομίσῃς ἐξαρτᾶται ἡ εὐτυχία μου, ἡ ζωὴ μου.

'Εσίγησεν.

"Ἦγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἦσαν πλήρεις δακρύων.

Κατεβίβασε καὶ αὖθις αὐτὴν καὶ ἐτονθόρυσε.

— Δὲν ὀμιλεῖς, ὃ ἐστὶ θὰ πῆ πῶς δὲν θέλῃς νὰ μὲ ἀγαπήσῃς . . . διατί;

'Ανάμνησίς τις διῆλθε τοῦ νοός του καὶ ἐπανέλαβεν ὡς πρὸς ἑαυτὸν ἀπευθυνόμενος.

— Εἶμαι πτωχός, εἶμαι πτωχός!

— Στάθη, ἐψιθύρισεν ἡ Μαρία συγκεκινημένη καὶ δακρύουσα, πρὸ δέκα λεπτῶν δὲν σὲ ἀγαποῦσα, τώρα ὁμως. . .

— Μ' ἀγαπᾶς;

— Ναι!

Μόλις προέφερε τὴν τελευταίαν ταύτην λέξιν καὶ αἰδημοσύνης ἐρύθημα ἐκάλυψε τὰ ωραῖα καὶ κκνονικὰ αὐτῆς χαρακτηριστικά.

'Ο Στάθης παρακινούμενος ὑπὸ τοῦ καταλαβόντος αὐτὸν πάθους, ἔλαβεν ἐν ταῖς ἀγκάλλις αὐτοῦ τὴν νεαρὰν κόρην, καὶ τὴν κατεφίλει ἐπὶ τῶν ωραίων της ὀφθαλμῶν, ἐπὶ τῆς χρυσῆς αὐτῆς καὶ κυματοειδοῦς κόμης, ἐπὶ τοῦ μετώπου της.

Καὶ ἐκείνη ἀνταπέδιδε τὰ φιλήματα.

Πάντες σχεδὸν οἱ χωρικοὶ εἰσι αἰδήμονες καὶ ὅταν εὐρεθῶσι πρὸ τῆς γυναικός, ἢν ἀγαπῶσι καταβιβάζουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡσεὶν διέπραξαν σφάλμα τι. 'Εν τούτοις ὁ Στάθης, καίτοι φύσει αἰδήμων, δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ὑπακούσῃ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ πάθους ὑφ' οὗ κατελήφθη.

'Ο πειρασμὸς εἰσῆλθεν ἐν ταῖς καρδίαις ἀμφοτέρων.

Καὶ οἱ δύο ἦσαν ἐκτός ἑαυτῶν.

Δὲν ἐγνώριζον τὸ ὅ,τι ἔπραττον.

'Επὶ δέκα λεπτὰ ἦσαν συνεσφιγμένοι καὶ παραδειδομένοι εἰς τρυφηλὰς διαχύσεις.

Μετὰ παρέλευσιν τῶν δέκα τούτων λεπτῶν, ἡ Μαρία, ἡ ὠραιοτέρα αὕτη τῆς Κάτω Πέλης, δὲν συγκατελέγετο μεταξὺ τῶν παρθένων.

— "Ἐγκλημα, διεπράξαμεν ἔγκλημα, ἀνεφώνησεν ἡ τελευταία αὕτη ὀδυρομένη καὶ ἔχουσα πυρίνους καὶ ἐξωδηκότητας τοὺς ὀφθαλμούς.

— Σύζυγέ μου, ἐψιθύρισεν ὁ Στάθης, εἶσαι πλέον σύζυγός μου.

— Θεέ μου! Θεέ μου! πῶς θὰ παρουσιασθῶ εἰς τὸν πατέρα, εἰς τὴν μητέρα μου.... θὰ ἐννοήσουν τὰ πάντα. Καλλίτερα νὰ πεθάνω.... σκότωσέ με, Στάθη, σκότωσέ με....

— Μὴ παραφέρεσαι, ἀγαπητή μου, ὑπέλαβεν ὁ Στάθης ἀνακτήσας ὀλίγην ψυχραιμίαν, τελοῦμεν τοὺς γάμους μας σύντομα καὶ κανεὶς δὲν ἐννεεῖ τίποτε....

— Δὲν θὰ παραδεχθῇ ὁ πατέρας, ἐπανέλαβεν ἡ θυγάτηρ τοῦ κυρ Ἀλέξη κλαίουσα, εἶσαι πτωχὸς καὶ δὲν θὰ παραδεχθῇ... "Ω! Θεέ μου! εἶμαι χαμένη, θέλω νὰ ἀποθάνω...

— Θὰ τὸν παρακαλέσουμε, θὰ τὸν ἱκετεύσουμε, θὰ πέσουμε εἰς τὰ πόδια του καὶ ἂν καὶ τότε δὲν παραδεχθῇ τότε τοῦ λέμε τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν. Τὸ θέλεις;

— Στάθη, Στάθη, ἐπανελάμβανεν ἐκείνη.

— Τὸ θέλεις λοιπὸν;

Ἡ νεαρὰ κόρη ἐφάνη πρὸς στιγμὴν σκεπτομένη.

Εἶτα εἶπεν.

— "Ἄς εἶναι....

Δ'.

Οἱ δύο ἐρασταὶ ἐβλέποντο καθημερινῶς καὶ ἀπέλαυον τῶν καρπῶν τῆς νεότητος· ὁ ἔρωσ ἦτο ἀμοιβαῖος, ὁ Στάθης ἠγάπα τὴν Μαρίαν ὡς οὐδέποτε ἄλλοτε, ἡ δὲ Μαρία ὡσαύτως ἠγάπα αὐτὸν ὡς δύναται γυνὴ νὰ ἀγαπήσῃ ἄνδρα.

Πάντες εἰς τὸ χωρίδιον ἔμαθον τὸν ἔρωτα τῶν δύο νέων καὶ δὲν θὰ ἐβράδυνεν, ἀναμφιβόλως, νὰ φθάσῃ καὶ εἰς τὰ ὄτα τῶν γονέων τῆς Μαρίας.

Τοῦτο ἦν ἐπόμενον, τὸ χωρίον ἦν τόσῳ μικρὸν, ὥστε καὶ τὸ ἐλάχιστον γεγονός διεδίδετο ἀνὰ τοῦτο ἀστραπηδόν.

— Μαρία, ἔλεγεν ὁ Στάθης πάντοτε, ὁσάκις ἔβλεπεν αὐτήν, εἶπέ εἰς τὸν πατέρα σου ὅτι ἀνταγαπώμεθα.

Ἡ νεαρὰ κόρη ὁμῶς ἐδίσταζε, φοβουμένη καταιγίδα, ἥτις ἀναμφιβόλως θὰ ἐπιπτεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της. Τέλος ὁμῶς ἀπεφάσισε καὶ ἡμέραν τινὰ ἐξωμολογήθη τῇ μητρὶ αὐτῆς τὸν πρὸς τὸν Στάθην ἔρωτά της.

Ἡ μήτηρ αὐτῆς δὲν τὴν ἐπέπληξεν, ἀλλ' ἐσκυθρώπασε, διότι ἐγνώριζεν ἀπὸ τοῦ νῦν ὅτι ὁ πατήρ της δὲν θὰ παρεδέχετο τὸ τοιοῦτον.

Τὸ αὐτὸ ἐσπέρας ὁ κυρ Ἀλέξης ἦτο ἐν γνώσει πάντων ἐκτὸς τῆς ἀτιμώσεως τῆς θυγατρὸς του.

— "Ω! ἐκραύγασεν ἀπειλητικῶς ὁ κυρ Ἀλέξης ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν θυγατέρα του, αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον, νὰ πάρῃς ὡς σύζυγο τὸ Στάθη... τὸ πτωχὸ ἐκεῖνο παιδί, ἐνῶ ἐγὼ εἶχα σκοπὸ νὰ σοῦ δώσω γιὰ ἄνδρα ἓνα πολίτη Ἀθηναῖο, τὸν ὁποῖον ἐμήνυσα καὶ περιμένω ἀπὸ μέρους σὲ μέρους. Ἀθλία μὴ τὸν ξαναπῆς!

— Πατέρα, σὲ παρακαλῶ, μὴ μοῦ χαλνᾷς τὴν καρδιά...
ἀγαπῶ τὸν Στάθη καὶ μ' ἐκεῖνον μόνον θὰ ζήσω εὐτυχῆς...
καὶ μόνον μ' ἐκεῖνον.

— Σῶπα, ἀθλία κόρη, μὴ μὲ συγχίζης ἀδίκως, διατί
αὐτὸ ποῦ λές δὲν εἶναι γιὰ νὰ γείνη.

— Τότε πατέρα, προσέθετο ἀποφασιστικῶς ἡ Μαρία,
καὶ σεῖς αὐτὸ ποῦ λέτε δὲν εἶναι γιὰ νὰ γείνη . . . κάλλια
νὰ πεθάνω, κάλλια νὰ πέσω 'στὰ ἄγρια κύματα τῆς θάλασ-
σας παρὰ νὰ πάρω ἄλλο ἄνδρα ἀπὸ τὸν Στάθη . . .

— Ἡ κόρη μας εἶναι τρελλή, τρελλάθηκε δίχως ἄλλο !
ἐπέφερεν ὁ γέρον.

Ε'.

Τὴν ἐπομένην τὸ ἑσπέρασ οἱ δύο ἐρασταὶ συνηντήθησαν
εἰς τὴν πηγὴν καὶ ἀντήλλαξαν λέξεις, δηλούσας σφοδρὸν
ἔρωτα. Καὶ ὅμως ἦσαν ἀμφοτέροι μελαγχολικοὶ καὶ σύν-
νοες· ἐνόμιζον ὅτι μεγάλη ἔμελλε νὰ πλήξῃ αὐτοὺς δυστυ-
χία, ἥτις θὰ προήρχετο ἐκ τοῦ ἀκάμπτου χαρακτῆρος τοῦ
γέροντος Ἀλέξη.

Ὁ Στάθης περιέβαλλε τὴν ὥραιαν τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ
ὄσφυν διὰ τοῦ βραχιόνος του καὶ ἐκεῖνη ἔκλινε τὴν κεφαλὴν
αὐτῆς ἐρείδουσα αὐτὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ ἀγαπητοῦ καὶ
λατρευτοῦ αὐτῆς ὄντος.

Πόσον ἠγαπῶντό αἱ νεαραὶ αὗται ὑπάρξεις ! καὶ πόσον
ἦσαν εὐτυχεῖς διὰ τοῦτο !

Τὰ ἀμύθητα πλούτη, αἱ πολυάριθμοι διασκεδάσεις, ἡ

δόξα, δὲν εἶναι τόσῳ ἱκανὰ νὰ κάμωσι δύο νέους εὐτυχεῖς
ὅσον ὁ Ἔρωσ. Ὁ Ἔρωσ ! ἰδοὺ ἡ εὐτυχία τῶν νέων, καὶ
ὅμως τινές, καίτοι ἀγαπῶντες καὶ ἀνταγαπώμενοι, διὰ τὸ
χρῆμα, τὴν τρομερὰν ταύτην αἰτίαν τοῦ κακοῦ, ἐγκαταλεί-
πουσιν ἐκείνην ἣν ἀγαπῶσιν ἐκ μέσης καρδίας.

— Λοιπόν, ἀγαπητέ μου, τί μὲ συμβουλεύεις νὰ κάμω,
ἠρώτησεν αἴφνης ἡ Μαρία, νὰ ὁμολογήσω 'στὴ μητέρα τὸ...
σφάλμα μας ; . . .

— Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος, ἀφοῦ ὁ πατέρας σου δὲν
θέλει νὰ μὲ κάμῃ γαμβρό του, ἐπειδὴ εἶμαι πτωχός.

— Στάθη ! . . .

— Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη σωτηρία μας, εἰ δὲ μὴ ἄλλως θὰ
ἀναγκασθῶμεν καμμιά νύχτα νὰ φύγουμε κρυφά. Τί λές,
εἶσαι σύμφωνη ;

Ἡ Μαρία ἐφρικίασε.

Νὰ φύγῃ τοῦ χωριδίου, νὰ ἀφήσῃ τοὺς γονεῖς της, ὦ !
τοῦτο τῇ ἐφαίνετο ἀδύνατον, πολὺ ἀδύνατον.

— Αὐτὸ ποῦ μοῦ λές, Στάθη, εἶναι τρομερό. Ν' ἀφήσω
τοὺς γονεῖς μου, νὰ ἀφήσω τὸ χωριὸ μας ποῦ εἶναι τόσο
ὄραϊον καὶ εἰς τὸ ὁποῖον γεννήθηκα καὶ νὰ φύγω ;

— Ἄν ὁ πατέρας σου δὲν παραδεχθῇ, τί θὰ κάμωμεν
τότε ;

— Τότε βλέπουμε, θὰ σκεφθοῦμε . . . Ἀλλὰ πιστεύω
ὅτι ἄμα ὁμολογήσω τὰ πάντα νὰ παραδεχθῇ. Ὁ πατέρας
εἶναι ὀλίγον θυμῶδης ἀλλὰ καλὸς ἄνθρωπος· θὰ παρακα-
λέσω τὴ μητέρα νὰ τὸν καταπέισῃ.

Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐπεκράτησε βαθεῖα σιγή. Εἶτα εἶπεν
ἡ Μαρία διὰ τῆς μελιρρύτου αὐτῆς φωνῆς :

— Στάθη, μὲ ἀγαπᾷς ὡς πάντοτε :

Ἐκεῖνος τὴν παρετήρησε καὶ ἀπήντησεν εἰς αὐτὴν δι'
ἐνὸς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της ἀσπασμοῦ.

— Μὲ ἀγαπᾷς λοιπόν; ἐπανελάβεν ἡ νεαρὰ γυνή.

— Ἄν σὲ ἀγαπῶ; καὶ πρέπει ν' ἀμφιβάλῃς; Μαρία, ἀπὸ πολλοὺς τῶρα μῆνες, ἀπὸ τότε ποῦ ἐρχόσουνα μὲ τὸν πατέρα σου ἔς τὴ βάρκα καὶ πέρατε τὰ ψάρια, σὲ ἀγαπῶ καὶ ποτὲ δὲν τολμοῦσα ὄχι μόνο νὰ ἔς τὸ πῶ, ἀλλὰ καὶ νὰ σὲ κυττάξω ἀκόμα. Ὅταν σ' ἔβλεπα νὰ περνᾷς ἀπὸ τὴν ἀκρογιαλιά μὲ τῆς φιληνάδας σου, ἡ καρδιά μου ἐκτυποῦσεν ὡς ἂν ἤθελε νὰ σπάσῃ, σὰν ἄτακτο ρολοῖ, τότε πήγαινα καὶ καθούμουνα μεσ' τὴ βάρκα καὶ ἔχυνα πικρὰ καὶ μαῦρα δάκρυα. Σὲ ἀγαποῦσα, Μαρία μου, καὶ τῶρα αἰσθάνομαι ὅτι σὲ ἀγαπῶ περισσότερο. . . .

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐνηγαλίσθη αὐτὴς καὶ πάλιν αὐτὴν, θερμὰ δὲ δάκρυα ἀνέβλυσαν τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

— Στάθη μου, Στάθη, ἔλεγεν ἡ Μαρία περιπτύξαμένη καὶ αὐτὴ αὐτὸν, νομίζω ὅτι χωρὶς ἐσένα δὲν ἔμπορῶ νὰ ζῶ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Ἄν ὁ Θεὸς τὸ θελήσῃ θὰ σὲ ἀκολουθήσω καὶ ἔς τὴν ἄκρη τῆς οἰκουμένης.

— Μαρία μου, εἴμεθα εὐτυχεῖς, πλούτη δὲν ἔχουμε, ἀλλὰ θὰ προσπαθήσω νὰ πλουτήσω γιὰ νὰ σὲ κάμω εὐτυχισμένη.

Μετά τινος στιγμᾶς, ὡσεὶ ἔλαβε πλέον τελείαν ἀπόφασιν ἡ Μαρία εἶπε.

— Σὲ κομμάτι θὰ τὰ πῶ ὅλα ἔς τὴ μητέρα.

— Σὺμφωνοί.

— Καὶ ὁ Θεὸς ἄς εἶναι βοηθός!

Πράγματι μεθ' ἡμίσειαν ὥραν ἡ Μαρία καληνυκτήσασα τὸν ἐραστὴν αὐτῆς ἐπορεύθη πρὸς τὸν οἶκον, στερρὰν ἔχουσα ἀπόφασιν ἵνα εἶπῃ τὰ πάντα τῇ μητρὶ αὐτῆς.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ τελευταία αὐτῆ εὕρισκετο μόνη ἐν τῷ μικρῷ ἐστιατορίῳ, ἐργαζομένη ἐπὶ πελωρίου ἀργαλιῶ.

Ἐφαίνετο οὖσα βεβυθισμένη εἰς βαθείας σκέψεις, ἴσως ἐ-

σκέπτετο τὸν ἔρωτα τῆς θυγατρὸς τῆς καὶ ἴσως ἦτο ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἡ Μαρία εἰσῆλθεν ἐν τῷ δωματίῳ χωρὶς νὰ προξενήσῃ ἔσω καὶ τὸν μικρὸν ἐκεῖνον θόρυβον ὃν ποιεῖ ἡ χελιδὼν ἵπταμένη, παρετήρησε τὴν μητέρα τῆς, ἐπὶ τῆς γλυκειᾶς μορφῆς τῆς ὁποίας ἐπλανᾶτο ἀόριστος ἀνησυχία καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἔμελλε μετ' ὀλίγον νὰ φανερώσῃ τὸ σφάλμα τῆς.

Τὸ σφάλμα τῆς! τοῦτο εἶναι ἀμάρτημα ἀσύγνωστον διὰ τοὺς χωρικοὺς, τοὺς κατοικοῦντας τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα μέρη, καὶ ὅμως διὰ τοὺς πολίτας, τοὺς κατοικοῦντας τὰς μεγαλοπόλεις εἶναι μηδὲν, πρᾶγμα κηθημερινῶς γιγνόμενον, συμβαῖνον.

— Δὲν εἶμαι μὲ τὴν ἰδέα τοῦ Ἀλέξη, ἐψιθύρισε ἡ μήτηρ σιγηλῶς, ἀλλ' ἀρκούντως εὐκρινῶς ὥστε νὰ φιάσωσιν αἱ λέξεις μέχρι τῶν ὠτων τῆς Μαρίας.

— Μητέρα, ἐτονθόρυσεν ἡ τελευταία αὐτῆ. . .

— ὦχ! Θεέ μου! μ' ἐτρόμαξες, καυμένη Μαρία, ἀνέκραξεν ἀνατιναχθεῖσα ἡ σύζυγος τοῦ κυρ Ἀλέξη.

Καὶ μετὰ στιγμὴν.

— Ἐλα κοντὰ μου, κόρη μου, ἐπανελάβε, διατὶ εἶσαι ἔτσι συλλογισμένη;

Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐπλησίασε τὴν μητέρα τῆς μὲ πόδας τρέμοντας, μὲ καρδίαν πάλλουσαν, διὰ τὸ ὅπερ ἔμελλε νὰ ἐκστομήσῃ καὶ μὲ χεῖρας πυρεσσοῦσας.

Ἐκαθέσθη παρὰ τὴν μητέρα τῆς καὶ προσεπάθει νὰ συγκεντρώσῃ πάσας αὐτῆς τὰς δυνάμεις ἵνα δυνηθῇ καὶ προβῇ εἰς τὴν ἐκμυστήρευσιν τοῦ σφάλματός τῆς.

Ἡ μήτηρ τῆς ἦτο γυνὴ ἐκ τῶν ἀγαθοτάτων, ἔβλεπε τὴν θυγατέρα τῆς καὶ χωρὶς νὰ ὑποπτεύηται τι ἔπασχε καὶ αὐτῆ σὺν αὐτῇ. Εἶδουίκα τὴν γλυκύτητα τοῦ ἔρωτος, ὡς ἠραμένη κατὰ τὸν κχιρὸν τῆς νεαρᾶς αὐτῆς ἡλικίας, τοῦ κυρ

Ἄλξιη διέβλεπεν ἐν τῇ θυγατρὶ τῆς τὴν χαρὰν καὶ τὴν θλίψιν, τὴν χαρὰν, διότι ἠγάπα καὶ ἠγαπάτο καὶ τὴν θλίψιν, διότι δὲν ἠδύνατο ν' ἀπολαύσῃ τοῦ ποθομένου.

— Κόρη μου, εἶπεν ἠδέως ἡ κυρὰ Γιαννώ, ἀγαπᾷς ἀκόμη τὸν Στάθη;

Ἡ Μαρία ἀνεσκίρτησε καὶ παρετήρησεν ἀτενῶς τὴν μητέρα της.

— Ἐὰν τὸν ἀγαπῶ, μητέρα, εἶπεν. Ὡ! ἀπὸ ἡμέρα σὲ ἡμέρα ἡ ἀγάπη μου γίνεται περισσοτέρα. Νομίζω ὅτι δὲν ἠμπορῶ πλέον νὰ ζήσω χωρὶς αὐτόν. Τὸν ἀγαπῶ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά καὶ εἶμαι ἕτοιμη νὰ πεθάνω γιὰ ἓνα του μόνο χαμόγελο. Ὅταν τὸν βλέπω καὶ εἶναι συννεφιά καὶ ὁ οὐρανὸς μαυρισμένος, νομίζω ὅτι ἀνοίγουν οἱ οὐρανοὶ καὶ τὰ ἄγρια καὶ τρομερὰ σύννεφα φεύγουν φοβούμενα τὴν παρουσίαν του, νομίζω ὅταν εἶναι κοντὰ μου ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλος κόσμος, ὅτι ἐμεῖς εἴμεθα μόνοι. Μητέρα μου, εἶναι ὠραῖος, εἶναι ἀγαθὸς ἔμπορεῖ κινεῖς ἅμα τὸν διῆ νὰ μὴ τὸν ἀγαπήσῃ;

— Τὰ ἴδια ἔλεγα καὶ ἔγω ὅταν ἤμουνα νέα, ἐψιθύρισεν ἡ κυρὰ Γιαννώ συγκεκινημένη.

— Μάνα, ἀγάπησες ποτέ;

— Λὲς ἂν ἀγάπησα, μὲ ὅλην τὴν καρδιά μου μάλιστα.

— Τὸν πατέρα βέβαια.

— Ναί. Ἀλλὰ τὸν ἀγαποῦσα πολὺ, πάρα πολὺ, καθὼς καὶ ἐκεῖνος, ἤμαστε κι' οἱ δύο μας ἄν τρελλοί, δὲν ἠμπορούσαμε νὰ ἐργασθοῦμε, δὲν ἠμπορούσαμε νὰ κάμουμε τίποτε. Οἱ γονεῖς ὅμως τοῦ πατέρα σου δὲν ἤθελαν νὰ πανδρευθοῦμε, γιατί ἐγὼ ἤμουν πτωχή, ἐνῶ ἐκεῖνος εἶχε μερικὰ κτήματα. Ὁμοιάζε καλὴ ὥρα ἀπαράλλακτα ἄν τὸν δικό σας ἔρωτα μὲ μιὰ μικρὴ ὅμως διαφορὰ, ὅτι τώρα ἐσὺ ἔχεις μερικὰ κτήματα, ἐνῶ ὁ Στάθης εἶναι ἓνα ἄπιαστο παιδί,

ποῦ ζῆ μὲ τὸ ψάρεμμα. Κάθε βράδυ ἐβλεπόμεθα καὶ τὰ λέγαμε καὶ κλαίγαμε. Οἱ γονεῖς τοῦ πατέρα σου ἦταν ἀμετάπειστοι, τοὺς παρακαλέσαμε, τοὺς ἱκετεύσαμε, πέρασε ἔστὰ πόδια των, ἦταν ὅμως ἀδύνατο νὰ παραδεχθοῦνε. Μιὰ βραδυὰ ἔρχεται ὁ Ἄλξιης ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸν τοῖχο τοῦ κήπου μας, εἰς τὸ μέρος ποῦ ἀνταμωνοῦμασταν πάντοτε, ἐγὼ τὸν εἶδα εὐθύς, γιατί εἶχα τὴν ἔννοια, καὶ ἔτρεξα πρὸς αὐτόν. Ἐφαίνετο νὰ ἦτο θυμωμένος γιατί ἀκόμη δὲν μοῦ εἶπε καλησπέρα καὶ ἄρχισε νὰ λέγῃ ἓνα σωρὸ λόγια ἐναντίον τῶν γονέων του. Προσπαθοῦσα ἐγὼ νὰ τὸν καταπραῦνω, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον.

«— Γιαννώ μου, μοῦ λέγει, οἱ γονεῖς μου θέλουν τὴν δυστυχίαν μου, ἐγὼ δὲ αὐτὸ δὲν τὸ ἐπιθυμῶ διόλου».

«Τὸν ἐκύτταζα ἐγὼ καλὰ, καλὰ, χωρὶς νὰ καταλαβαίνω τί θέλουν νὰ ποῦν τὰ λόγια του,

«— Γιαννώ, ξαναλέγει, ξεύρεις ὅτι οἱ γονεῖς μου δὲν θέλουν νὰ σὲ πάρω, γιατί εἶσαι πτωχή.

«— Τὸ ξεύρω, τοῦ ἀπαντῶ.

«— Ἐγὼ ὅμως σὲ θελω, καὶ χωρὶς ἐσένα δὲν ἠμπορῶ νὰ ζήσω,

«— Λοιπὸν;

«— Ἀπεφάσισα ἓνα πρᾶγμα, ἀφοῦ ἐσκέφθηκα καλὰ.

«— Σὰν τί πρᾶγμα εἶν' αὐτό;»

« Τότε ἔσκυψε ἔστὸ αὐτὶ καὶ μοῦ εἶπε δύο λόγια.

«Ἐγὼ ἀνετρίχιασα καὶ ἐφρικίασα.

« Τὰ δύο λόγια αὐτὰ ἦταν πολὺ βαρυὰ, δὲν ἠμπορεῖς, κόρη μου, νὰ φανταστῆς τὸ βάρος των.

« Δὲν ἠμποροῦσα ν' ἀπαντήσω.

« Τέλος πάντων, ἐπειδὴ τὸν ἀγαποῦσα πολὺ, μὲ ἔκαμε νὰ στέρξω εἰς ὅ,τι μοῦ ἐπρότεινε. . .

« Μιὰ νύχτα φεύγω ἀπὸ τὸ σπῆτὶ μου, ὡς καὶ ὁ Ἄλξι-

ξης . . . ποῦ πήγαμε εἶναι περιττό νὰ τὸ μάθης . . . ἀλλὰ . . . τὴν ἄλλη ἡμέρα ἀναγκάστηκαν οἱ γονεῖς τοῦ Ἀλέξη νὰ παραδεχθοῦνε καὶ μετὰ δύο ἐβδομάδες ὑπανδρευθήκαμε.

— Μητέρα, μητέρα μου, εἶπεν ἀκουσίως ἡ Μαρία, κατανεύουσα τὴν κεφαλὴν.

— Τί τρέχει, κόρη μου ;

Ἡ Μαρία ἔκυψεν εἰς τὸ οὖς τῆς μητρὸς της, πορφυρᾶ καταστᾶσα ἐξ αἰδοῦς καὶ ἐψιθύρισε δύο λέξεις, λέξεις, αἵτινες ἐπέφερον τὴν ὠχρότητα εἰς τὰς ὀλίγον ἐρρυτιδωμένας παρειὰς τῆς ἀγαθῆς γραίας.

Εἶχεν ὁμολογήσει τὸ σφάλμα της.

Ὅπως ὁ κεραυνὸς πίπτει ἐπὶ τοῦ ἀλεξικεραύνου καὶ κάμνει αὐτὸ νὰ τρίξη, ἀλλὰ οὐδαμῶς τὸ κλονεῖ, οὕτω καὶ ἡ κυρὰ Γιαννῶ ὑπέστη τὴν προσβολὴν ταύτην.

Καὶ ὁμως ἐψιθύρισεν :

— Ὅ,τι κάμνουν οἱ γονεῖς τὸ βρίσκουν ἔστὰ παιδιὰ των !

ΣΤ.

Ὁ κυρ Ἀλέξης ἔμαθε τὰ πάντα καὶ ἐταράχθη μὲν πολὺ, ἀλλ' ἀναμνησθεὶς ὅτι εἰς τὴν νεότητά του διὰ τοῦ ἰδίου τρόπου ἐνυμφεύθη τὴν ὠραίαν Γιαννῶ, ἔδωκε τὴν εὐχὴν του εἰς τοὺς δύο ἐραστὰς καὶ οἱ γάμοι ἀπεφασίσθησαν νὰ τελεσθῶσι τὴν κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ.

Οἱ δύο ἐρασταί, οὕτως εἰπεῖν, ἵπταντο ἐκ χαρᾶς, καὶ εἰς ἐκάστην στιγμὴν ἐνηγκαλιζόντο πρὸς ἑνδειξιν τοῦ σφοδροῦ αὐτῶν ἔρωτος.

Οἱ γονεῖς ἀμφοτέρων ἔχαιρον νῦν διὰ τὴν τοσαύτην τῶν τέκνων των χαρὰν. Οἱ δύο μνηστῆρες ἠγαπῶντο ἐμμανῶς, ἠγαπῶντο παραφόρως, ἠγαπῶντο ὡς τρελλοί.

Φίλτατε ἀναγνώστα, καὶ φιλτάτη ἀναγνώστρια, ἐὰν εἴσθε νέος ἢ νέα καὶ ἐὰν ἀγαπᾶτε καὶ ἀνταγαπᾶσθε εἰλικρινῶς, διὰ τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος ὁ ὁποῖος ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν ἔνωσιν, θὰ γνωρίζητε βεβαίως τὴν ἠδύτητα αὐτοῦ. Οὔτε ὁ πλοῦτος, οὔτε αἱ πολλαπλαῖ διασκεδάσεις καὶ αἱ διάφοροι διαχύσεις δύνανται νὰ κάμωσι τὸν νέον ἢ τὴν νέαν εὐτυχῆ ὅσον ὁ Ἔρως. Ἐγκαταλείπομεν καὶ πλοῦτη καὶ μέγαρα καὶ θρόνους καὶ πόλεις καὶ ἀμάξας καὶ πᾶσαν πολυτέλειαν καὶ ἀκολουθοῦμεν τὸ εἶδωλον τῆς λατρείας ἡμῶν εἰς τὴν ἐξοχὴν, εἰς τὴν ἄκραν τῆς οἰκουμένης, Ἴσως εἶπητε ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ Ἔρως εἶναι σπάνιος· καὶ ἡμεῖς ὁμως ὁμιλοῦμεν περὶ τοῦ σπανίου, ἀλλ' ἀληθοῦς ἔρωτος, οἷος ἦν ὁ τοῦ Στάθη καὶ τῆς Μαρίας.

Ἄλλ' ἐπαναλάβωμεν τὸ νῆμα τῆς ἡμετέρας διηγήσεως.

Ζ.

Ὁκτὼ ἡμέραι παρῆλθον.

Ἦτο ἡ κυριακὴ τῶν Βαίων καὶ ἅπασα ἡ πολίχνη Κάτω-Πέλη ἦτο εἰς ἕκτακτον κίνησιν. Ἡ μικρὰ αὐτῆς ἐκκλησία ἐπληροῦτο εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος, ἀκούοντος τῆς λειτουργίας μετὰ κατανύξεως.

Ἡ Μαρία, εὕρισκετο εἰς τὸν ναόν, φέρουσα τὰ καινουργῆ αὐτῆς ἐνδύματα καὶ λάμπουσα ἐξ ὠραιότητος καὶ χαρᾶς.

Ὁ Στάθης ὁμως δὲν ἦτο παρών, ἀνεχώρησεν ἅμα τῇ ἡοῖ ἐπιθαίνων τῆς μικρᾶς αὐτοῦ λέμβου, πρὸς ἀλιεῖαν.

Ἡ λειτουργία ἀφίκετο εἰς τὸ τέρμα της καὶ ἅπαν τὸ ἐκκλησίασμα ἐπορεύετο, ἄλλοι μὲν οἴκοι, ἄλλοι δὲ εἰς τὰ καφρεία ὅπως θύσωσιν ὀλίγον τῷ Βάκχῳ καὶ ἄλλοι εἰς τὴν πηγὴν, φέροντες ἐπὶ τῆς κομβιοδόχης αὐτῶν τεμάχιον Βαίων.

Ἡ Μαρία μετὰ τῶν ἀγαθῶν αὐτῆς γονέων μετέβησαν εἰς τὴν μικρὰν λίθινον αὐτῶν οἰκίαν καὶ ἐπειδὴ ἦτο μεσημβρία ἐκαθίσθησαν εἰς τὴν τράπεζαν ἵνα φάγωσιν, ἔφαγον καὶ ἠτοιμάζοντο νὰ ἐγερθῶσιν, ὅτε πλήττει τὰς ἀκοῆς αὐτῶν ἀλλόκοτος βρόμος, ᾧ εἶπετο σφοδροτάτη σεισμικὴ δόνησις.

Παρετήρησαν ἅπαντες ἀλλήλους μὴ ἐννοοῦντες τί συμβαίνει.

Δευτέρα σεισμικὴ δόνησις ἠκολούθει τὴν πρώτην.

— Σεισμός! ἀνέκραξεν ὁ κύρ Ἀλέξης, ποιῶν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, σεισμός!

— Σεισμός! . . . ἐπανελάβον αἱ δύο γυναῖκες τετρομαγμένα.

Καὶ ἤκουσαν αἴφνης τὰ πατώματα τρίζοντα, καὶ εἶδον τοὺς τοίχους διαρηγνυομένους.

Τρίτη σεισμικὴ δόνησις μεθ' ὑποκώφου βρόμου ἔσεισεν ἔτι σφοδρότερον τὴν πολίχνην Κάτω-Πέλην.

Τότε ὁ κύρ Ἀλέξης καὶ ἡ κυρὰ Γιαννώ ἐγονυπέτησαν πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἐστιατορίου καὶ ἐδέοντο τοῦ Ὑψίστου, ἐνῶ ἡ Μαρία εὐρισκομένη πλησίον τοῦ παραθύρου ἦτο ὡς ἀπολελιθωμένη.

Αἴφνης ἡ ὀροφὴ καταρρέει μετὰ τρομεροῦ πατάγου, τὸ δωματίον πληροῦται κονιορτοῦ καὶ ἀποτυφλοῖ τοὺς ἐν αὐτῷ εὐρισκομένους.

Κραυγαὶ τρομεραὶ, σπαρακτικαὶ ἐπηκολούθησαν τὴν πτώσιν τῆς ὀροφῆς,

— Μάνα μου, πατέρα μου, ἐκραύγασεν ἡ Μαρία.

— Μαρία μου, κόρη μου, ἐκραύγασαν οἱ γονεῖς.

— Στάθη μου, Στάθη μου, ἐπανελάβεν ἡ νεαρὰ γυνή.

Οὐδεμία ὁμως ἀπάντησις ἐδόθη εἰς τὰς τελευταίας κραυγὰς τῆς ταλαιπώρου γυναικός, ἀντὶ ἀπαντήσεως ἠκούσθησαν ταχεῖς βηματισμοὶ καὶ μηδὲν πλέον.

Οἱ τοῖχοι ἠπέλουν κατάπτωσιν, ἡ Μαρία ἀνέρχεται τότε ἐπὶ τοῦ παραθύρου καὶ πηδᾷ εἰς τὸν κῆπον. Εἶτα ἀνοίγει τὴν θύραν τοῦ κήπου καὶ ἐξέρχεται εἰς τὴν ὁδόν.

Οἶα κατάστασις!

Οὐδεμία πλέον οἰκία ὀρθία, τὸ χωρίδιον Κάτω-Πέλη ἦτο ἐρειπωμένον, πλήρες ἐρειπίων.

Οἱ χωρικοὶ ἐκραύγαζον ζητοῦντες τὰ τέκνα των, ἔκλαιον αἱ μητέρες καὶ ὠδύροντο.

Ἴνα περιγραφῇ ἡ δεινὴ τῆς Κάτω-Πέλης κατάστασις, ἀνάγκη νὰ πληρώσωμεν ὀλόκληρον τόμον, ὅπερ δὲν ἔχομεν σκοπὸν νὰ πράξωμεν, ἀρκούμεθα ὁμως μόνον λέγοντες ὅτι καταρρευσασῶν ἀπασῶν σχεδὸν τῶν οἰκιῶν πυκνὸς ἐξηγέρθη κονιορτός, δίκην πυκνοτάτου νέφους ὁμίχλης.

Ἡ Μαρία ἔτρεχεν, ἔτρεχεν ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζε ποῦ μετέβαιεν, εἰς ἐκάστην στιγμὴν ἤκουε, δύο βήματα μακρὰν αὐτῆς, τῶν φωνῶν, τῶν κραυγῶν, τῶν οἰμωγῶν τῶν καταπλακωθέντων καὶ τῶν κλαυθμῶν τῶν ταλαιπώρων γυναικῶν ζητουσῶν τὰ τέκνα των, ἤκουεν ἔτι πτώσεις τοίχων καὶ ἐφρικία.

Ἡμίτειαν σχεδὸν ὦραν ἔτρεχεν, δὲν εὐρίσκετο πλέον εἰς τὴν Κάτω Πέλην, ἦν ἐν ἀσφαλείᾳ αὐτῇ, ἀλλ' οἱ γονεῖς της, ὁ Στάθης της;

Οἱ πρῶτοι κατεπλακώθησαν ἴσως καὶ ὁ δεῦτερος θὰ ἐπνίγη.

Ἐπὶ τῇ σκέψει ταύτῃ παραφροσύνη κατελάμβανε τὴν δυστυχή νεαρὰν γυναῖκα, ἀπώλεσε τὰ ἀγαπητὰ καὶ προσφιλῆ αὐτῇ ὄντα! ὦ! τοῦτο εἶναι φρικῶδες! τρομερὸν!

Ἐβλεπε κλαίουσα τὸ χωρίδιον, τὸ προσφιλὲς αὐτῇ χωρίδιον, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἀνέθρωςκεν ὁ κονιορτὸς ὡσεὶ λευκὸς καπνὸς ἐξερχόμενος ἐκ πελωρίου καπνοδόχου, ἔβλεπε θρηνοῦσα τὴν τεθολωθεῖσαν θάλασσαν, ἣτις ἴσως κατέφαγε τὸ ἀγαπητὸν αὐτῆς ὄν, ὅτ' αἴφνης ἤκουσε βηματισμοὺς πλησίον αὐτῆς ἔσρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ παρετήρησε γέροντά τινα ποιμένα κρατῶντα ἐν χερσὶ μακρὰν καὶ ὄφιοειδῆ ράβδον.

— Βοσκέ, εἶπε πρὸς τὸν γέροντα ἀποταθεῖσα ἡ Μαρία, γνωρίζεις τὸν Στάθη;

— Ποιόνα Στάθη, ἀπήντησεν ὁ ποιμὴν, δὲν γνωρίζω ἐγὼ κανένα Στάθη.

— Εἶναι ἓνας συγγενῆς μου, ἓνας νέος ὑψηλὸς καὶ μελαγχροινὸς καὶ ὠραῖος, ὁ ὁποῖος ἔπηγε νὰ ψαρέψη, ἐπανελάβε διακεκομμένως ἡ Μαρία, ἔχει φόβον μὴ πάθῃ τίποτε; ὁ σεισμὸς πιάνει ἔς τὴν θάλασσαν;

— Νὰ σοῦ πῶ κυρὰ μου, προσέθετο ἀμερίμνως ὁ γέρον βοσκὸς, ἀπὸ αὐτὰ δὲν γνωρίζω, ἀλλ' ἄκουσα νὰ λένε πῶς ἡ θάλασσα ἀνοίγη ὅταν πιάσῃ σεισμὸς καὶ ρουφᾷ καὶ βάρκαις καὶ βαπόρια μεγάλα.

— Ἄχ! Στάθη μου, ἐψιθύρισεν ἡ Μαρία, ἀφείσα τὸν γέροντα ποιμένα, στηριζόμενον ἐπὶ τῆς μακρᾶς καὶ ὄφιοειδοῦς ράβδου του.

Καὶ ἤρξατο τρέχουσα καὶ μὴ γνωρίζουσα ποῦ μετέβαινε.

Περὶ τὸ ἔσπερας ἀφίκετο εἰς δασῶδες τι μέρος καὶ καθεσθεῖσα ὑπὸ ἀγρίαν τινὰ συκὴν προσεπάθει νὰ ἐνθυμηθῇ τὰς καταστροφὰς τῆς ἡμέρας, ἀλλ' εἰς μάτην, οὐδὲν ἐνθυμεῖτο.

Τὸ λογικὸν τῆς ἀφίπτατο.

Αἱ σεισμικαὶ δονήσεις ἐπανελαμβάνοντο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ἐπιφέρουσαι τὴν τελείαν καταστροφὴν τοῦ χωριδίου.

Ἡ Μαρία ἐρειδωμένη ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῆς συκῆς ἐσκέπτετο, τὸ δὲ ἀντικείμενον τῆς σκέψεως αὐτῆς, δὲν ἦτο ἡ καταστροφὴ τῆς Κάτω Πέλης, δὲν ἦτο ἡ ἀπώλεια τῶν γονέων τῆς, ἀλλ' ὁ Στάθης, ὁ προσφιλὲς αὐτῆς ἐραστῆς, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε νῦν κείμενον νεκρὸν εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης.

Αὐτὸς κατεῖχεν ἅπαντα τὸν νοῦν τῆς, αὐτὸς κατεῖχεν ἅπαντας τοὺς διαλογισμοὺς τῆς.

Μετ' ὀλίγον ὁ ὕπνος ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς, αὕτη ἀνθίστατο, ἀλλ' οὔσα κεκοπιακυῖα ἐκ τῆς ὀδοιπορίας τῆς ἡμέρας δὲν ἠδύνατο ἐπὶ πολὺ νὰ παλαίσῃ κατὰ τοῦ τρομεροῦ καὶ ἀμειλίχτου Μορφέως, εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ὁποῖου ἐνεπιστεύθη ἑαυτὴν, προφέρουσαν τὰς λέξεις ταύτας.

— Στάθη μου, Στάθη, ἐὰν ἀπέθανες θὰ σὲ ἀκολουθήσω καὶ ἐγὼ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, θὰ ταφῶ καὶ ἐγὼ εἰς τὸν πάτον τῆς θαλάσσης.

Ἐκοιμᾶτο.

Η'.

Ἐν ᾧ ἡ Μαρία παρεδίδετο τῷ Μορφεῖ ὁ Στάθης ποῦ εὐρίσκετο, τί ἔκαμνεν;

Ἄντελήφθη τῶν καταστροφῶν τοῦ χωρίου;

Τοῦτο ἤδη μέλλομεν νὰ γνωρίσωμεν τῷ φίλῳ ἀναγνώστη.

Μὴ ὦν πολὺ εὐτυχῆς εἰς τὸ ἀλίευμα, συλλαβὼν ὀλίγους μόνον ἰχθύς, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ χωρίδιον ἐκάθισε λοιπὸν εἰς τὸ μέσον τῆς λέμβου καὶ δραξάμενος τῶν κώπων ἤρξατο κωπηλατῶν ὄλαις δυνάμεσι.

Μετὰ παρέλευσιν ἡμισείας ὥρας ἡ μικρὰ λέμβος ἀφίκετο εἰς τὴν παραλίαν τῆς Κάτω Πέλης.

Ὁ Στάθης ἐξαγαγὼν τὰ ὑποδήματα αὐτοῦ, κατῆλθεν ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ ἀνασύρας τὴν λέμβον δι' ἠρακλείου δυνάμειος ἐπὶ τῆς ἀμυώδους ἀκτῆς, ἔλαβε τὰ ἀλιευτικὰ αὐτοῦ ἐργαλεῖα καὶ ἀνεχώρησε μεταβαίνων εἰς τὴν τραπεινήν αὐτοῦ κατοικίαν.

Ἐξ ἀπίνης ὅμως τρομερὸς βρόχος προσβάλλει τὰς ἀκοάς του καὶ αἰσθάνεται τὸ ἔδαφος κλονούμενον σφοδρῶς καὶ κυματοειδῶς.

Ὁ ἡμέτερος ἦρως ἔστη ἀποτόμως καὶ ἀνεφώνησεν :

— ὦ Θεέ μου ! . . .

Μόλις ὅμως ἐπέρανε τὰς τρεῖς ταύτας λέξεις καὶ ἰδοὺ δευτέρα κλόνησις τοῦ ἔδαφους ρίπτει αὐτὸν χαμαί.

Ἀπερίγραπτος φόβος κατέλαβε τότε αὐτόν, ἠγέρθη ταχέως καὶ ἔστρεψε τὰ βλέμματα πρὸς τὴν θάλασσαν.

Ἄλλ' ὦ τοῦ θαύματος!

Ἡ λέμβος αὐτοῦ δὲν εὕρισκετο πλέον ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ἀλλ' ἐν τῷ πελάγει.

Ἐνόμισεν ὅτι ἦν ὀφθαλμαπάτη καὶ ἔφερε μηχανικῶς τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, μόλις ὅμως ἀφῆκε τὴν ὄρασιν αὐτοῦ ἐλευθέραν καὶ βαθεῖα ἐκπληξίς ἀνέμενεν αὐτόν : Ἡ λέμβος του δὲν ἦτο πλέον ἐν τῷ πελάγει, ἐγένετο ἄφαντος ὄπισθεν τῶν βράχων.

Παρετήρει ἔτι τὸ πέλαγος καὶ ὅλοεν ἐξεπλήσσετο, ὅτε αἴφνης σφοδροτάτη σεισμικὴ δόνησις δονεῖ τὸ ἔδαφος τῆς Κάτω Πέλης, στρέφει τὸ βλέμμα πρὸς τὸ χωριδίον ἐνῶ τὰς ἀκοάς του πλήττει σφοδρότατος θόρυβος καταρρέυσασῶν οἰκιῶν, βλέπει δὲ τὸν ἀναθρώσκοντα κονιορτὸν καὶ ἐννοεῖ τὰ πάντα, ἐννοεῖ ὅτι ἠγγικεν ἡ τελευταία στιγμή τῆς Κάτω Πέλης.

Τότε ἐνεθυμήθη τὴν γλυκεῖαν αὐτοῦ μνηστὴν καὶ ἐγκαταλιπὼν τὰ ἀλιευτικὰ αὐτοῦ ἐργαλεῖα, ἄτινα τῷ ἔδιδον

βάρος ἐπὶ τῆς γῆς, ἤρξατο τρέχων πρὸς διάσωσιν τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτοῦ ὄντος.

Ἄλλ' οἷα ἐκπληξίς ἀνέμενεν αὐτόν, οἷα ὀδυνηρὰ δυστυχία ! Μόλις φθὰς εἰς τὴν ὁδόν, ἐν ἧ ἔκειτο ὁ οἶκος τῆς μνηστῆς του καὶ βλέπει εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ τοὺς γονεῖς αὐτῆς κλαίοντας, θρηνοῦντας καὶ ἐκβάλλοντας διαπεραστικὰς καὶ ἀπελπιστικὰς κραυγὰς.

— Κόρη μου, κόρη μου, ἐφώνει ἡ μήτηρ, τὸ πεπρωμένον σου ἦτο νὰ καταπλακωθῆς, νὰ σὲ πλακώσῃ τὸ καταραμένον αὐτὸ σπῆτι.

— Κόρη μου, ἐκραύγαζεν ὁ πατὴρ τίλλων τὰς λευκὰς τῆς κεφαλῆς του τρίχας, τί ἔκαμες εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ σὲ τιμωρήσῃ τοιουτοτρόπως . . .

Ὁ Στάθης δὲν ἐπεθύμει περισσοτέρας ἐξηγήσεις.

Ἠνόησε τὰ πάντα.

Ἡ μνηστὴ του, τὴν ὁποίαν τόσον ἠγάπα ἔκειτο νῦν ὑπὸ ἄμορφα ἐρείπια, ἐκοιμᾶτο νῦν τὸν ἀτελεύτητον καὶ αἰώνιον ὕπνον τῶν μυχάρων.

— ὦ Θεέ μου ! Θεέ μου ! ἐκραύγασε γονυπετήσας πρὸ τῆς ἐρειπωθείσης οἰκίας τοῦ εἰδώλου τῆς λατρείας αὐτοῦ, τί σφάλμα ἐκάμαμε ἔς αὐτόν τὸν ψεύτικο, τὸν ἐλεεινὸν κόσμον καὶ μᾶς τυραννεῖς ἔτσι ; Ἄ ! ναί, εἶσαι ἄδικος ! διατί νὰ μᾶς ἀποχωρίσῃς, τούλάχιστον σκότωσε κι' ἐμένα διὰ νὰ ἐνταμωθοῦμε ἐκεῖ ἐπάνω ἔς τὸν οὐρανόν.

Καὶ μετὰ στιγμὴν χύνων χειμάρρους δακρῦων.

— Ἄχ ! γλυκεῖά μου Μαρία, ἔφυγες ἀπ' ἐδῶ, ἀπ' αὐτὸν τὸν κόσμον, μ' ἄφησες μονάχο, ἀλλὰ δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ ζήσω, θέλω νὰ σὲ ἀκολουθήσω.

Καὶ ἔκλαιε καὶ ὠδύρετο συνάμα τύπτων τὴν κεφαλὴν διὰ τῶν χειρῶν.

Ἄλλ' ἐξ ἀπίνης ἐγειρεται, μειδιᾷ ἀλλοκότως, φέρει περὶ

αὐτὸν ἡλιθιον βλέμμα καὶ τρέχει, τρέχει κραυγάζων πρὸς τὰ βουνά.

Ὁ τάλας ἔχανε τὸ λογικόν.

Ⓜ

Ἡ καταστροφή τῆς Κάτω Πέλης ὑπῆρξε τελεία, οὐδεμία οἰκία ἔμεινε ὀρθία, δὲν ὑπῆρχον πλέον ὁδοί, αὐταὶ ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τῶν καταρρέουσασῶν οἰκιῶν. Ἄλλ' ὁ σεισμός, ὁ τρομερὸς οὗτος καὶ ἀμείλικτος καταστροφεὺς δὲν ἐρείπωσε μόνον τὴν Κάτω Πέλην, τὸ μικροσκοπικὸν οὕτως εἶπειν χωρίον, οὐχί, ἐπισκεφθεῖσα σχεδὸν ἅπασαν τὴν Στερεάν, ἐπήνεγκε πολλὰς καὶ σπουδαίας καταστροφὰς εἰς πολλὰς αὐτῆς πόλεις, κωμοπόλεως καὶ χωρία.

Ἰδίως ἡ Ἀταλάντη ὑπῆρξε τὸ κέντρον τῆς καταστροφῆς, ἅπασαι σχεδὸν αἱ οἰκίαι αὐτῆς κατηρειπώθησαν καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι ἐτραυματίσθησαν, ὧν οὐκ ὀλίγοι εἰς Ἄδην ἐστάλησαν.

Ὁ λιμὸς ἐφαίνετο ὡς ἀπειλητικὸν φάσμα ἐπισκεπτόμενον τοὺς κατοίκους τῆς Κάτω Πέλης, ἀλλ' ἡ κυβέρνησις ὡς τρομερὸς ἀντίπαλος ἀντιστρατευομένη ἔστελλεν ἀδιαλείπτως ἐδώδιμα καὶ οὕτω οἱ ἀποροῦντες τροφῆς ἄνθρωποι δὲν ἦσαν ἐρριμμένοι εἰς τὴν ἐσχάτην δυστυχίαν.

Πάντες παρηγοροῦντο βλέποντες τὴν κυβέρνησιν προσερχομένην αὐτοῖς ἀρωγόν, πάντες ἐλάμβανον τὴν ὑψίστην παραμυθίαν.

Μόνον ὅμως εἰς τὰς καρδίας τῶν τλημόνων καὶ κεχωρι-

σμένων ἐραστῶν ἢ φιλανθρωπία δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐνσταλάξῃ βάλσαμον παρηγορίας.

Ὁ Στάθης, ὁ ἥρωας οὗτος τῆς ἡμετέρας ἱστορίας, περιεπλανᾶτο εἰς τὰ ὄρη, ἐκοιμᾶτο ὑπὸ δένδρα, ἐπινεν ἀκάθαρτον ὕδωρ καὶ ἔτρωγε ξηρὸν ἄρτον.

Ὁ δυστυχῆς ἦτο ὡς παράφρων.

Ἀπώλεσεν ἐκείνην, ἣν τόσῳ ἠγάπα, ἦτο λοιπὸν περιττὸς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον.

Ποσάκις ἐπορεύθη πρὸς τὴν παραλίαν σκοπὸν ἔχων νὰ ριφθῇ ἐκ τῶν ὑψηλῶν βράχων εἰς τὴν γαληνιώσαν θάλασσαν.

Ποσάκις ἤγγικε τὸ ἐγχειριδίον εἰς τὸν λάρυγγα, πειρώμενος αὐτοκτονῆσαι; ἀλλὰ τὸ φονικὸν ὄπλον πάντοτε παρέκλινε καὶ ὁ Στάθης δὲν ἀπέθνησκε.

Κᾶτι ἔλεγεν αὐτῷ: μὴ προβῆς εἰς τοῦτο, ἀνωτέρα τις δύναμις, ἀκατανόητος ἐκράτει τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Ποσάκις ἐπορεύθη πρὸ χαίνοντος βαράθρου ἵνα κατακρημνισθῇ ἐν αὐτῷ; ἀλλὰ ἡ ἀμαυρὰ τοῦ θανάτου σκιὰ ὠρθοῦτο πρὸ αὐτοῦ καὶ οὗτος ἀπέστρεφε τὸ πρόσωπον.

Δυστυχῆς νέος! πόσα ὑπέφερε καὶ τίς οἶδε πόσα ἀκόμη θὰ ὑποφέρῃ!

Ἄλλὰ μήπως ἡ Μαρία εἶναι εὐτυχεστέρα;

ὦ! τοῦτο εἶν' ἀδύνατον.

Καὶ αὕτη ἠγάπα τὸν Στάθη, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζεν εὐρισκόμενον εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης καὶ τρωγόμενον ὑπὸ τῶν ἰχθύων. Καὶ αὕτη πολλάκις ἐπλησίασε τὴν ἀπορρώγα ἀκτὴν, ἣν ἐθώπευε τὸ ἤρεμον, ἀλλ' ὕπουλον τοῦ νότου κύμα, καὶ αὕτη ἐπεθύμει νὰ ριφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκεῖ εὖρη τὸν προσφιλῆ αὐτῇ Στάθην.

Καὶ ἐν τούτοις δὲν τὸ ἔκαμνε.

Εἶχεν ἀκούσει πολλάκις νὰ λέγωσιν ὅτι οἱ νεκροὶ ἀνίστανται καὶ ὡς πᾶσα χωρικὴ ἦτο καὶ αὕτη προληπτικὴ.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταστροφῆς κατῴκει μετὰ τοῦ γέροντος ποιμένος ὁ ὁποῖος καίτοι καθεστηκυίας ἡλικίας ἤγάπα τρυφερῶς τὴν φιλοξενουμένην του.

Καὶ πῶς νὰ μὴ τὴν ἀγαπήσῃ, καὶ τίς μέχρι τοῦδε εἶδεν αὐτὴν καὶ δὲν ἠράσθη αὐτῆς;

Ἡ Μαρία ἦν πλάσμα λατρευτὸν, οὐράνιον, ἐκ πρώτης ὄψεως ἐνέπνεε τὸν ἔρωτα.

Δὲν ἦτο μόνον ἡ σιανδαλώδης καὶ ἐπικίνδυνος αὐτῆς ὠραιότης, ἣτις ἐκυρίευε κατὰ κράτος τὴν καρδιά, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ ἀπαρμίλλος ἀφέλεια, ἡ ὁποία τοσαύτην ἔδιδε χάριν ταῖς κινήσεσιν αὐτῆς.

Τὴν 28ην ἀπριλίου ἡ Μαρία ἐκάθητο εἰς τὸ πενιχρὸν δωμάτιον, ὅπερ προώρισε διὰ αὐτὴν ὁ γέρον ποιμὴν. Ἐκάθητο ἐπὶ πεπαλαιομένου ἀνακλιντήρος καὶ ἐσκέπτετο ὅτε ἀνοίγεται ἡ θύρα ἀθορύβως καὶ εἰσέρχεται ὁ βοσκός.

Ἡ νεαρὰ κόρη οὐδὲν ἤκουσε καὶ ἐξηκολούθει μένουσα βρεμβή.

Ὁ γέρον ποιήσας δύο βήματα πρὸς αὐτὴν ἔστη καὶ τὴν παρετήρει, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐρρύτιδωμένου αὐτοῦ προσώπου ἀνεγινώσκετο ὁ παράφορος αὐτοῦ ἔρωσ, ὅστις ἐν τῷ γήρατι ἐπεσκέφθη τὴν καρδίαν του, τὴν παρετήρει ὡς ὁ λαίμαργος καὶ λιμώτων παρατηρεῖ τὰ ὀρεκτικὰ φαγητὰ, ἅπερ προσπαθεῖ νὰ καταβροχθίσῃ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν.

Αἰφνης ἡ Μαρία ἐκφέρει στεναγμὸν, ἐξεληθόντα ἀπὸ τὰ βάρη τῆς καρδίας της καὶ προφέρει τὰ ἐξῆς.

— Στάθη μου, θὰ ἔλθω νὰ σὲ ἀνταμώσω . . . δὲν ἠμπορῶ πλέον νὰ ζῶ χωρὶς ἐσένα.

— Μαρία, ἐψιθύρισεν ὁ γέρον, εἶσαι ἀχάριστη.

— Θεέ μου! ἀνέκραξεν ἡ νεαρὰ γυνή, μ' ἐτρομάξατε . . .

— Σ' ἐτρομάξα, Μαρία, ἐπεῖπεν ὁ γέρον πλησιάσας καὶ καθήσας παρ' αὐτῆ, εἶμαι λοιπὸν τόσῳ ἄγριος ὥστε νὰ τρομάζω ἀνθρώπους;

Μετὰ τοσαύτης συγκινήσεως προῦφέρθησαν αἱ λέξεις αὐταὶ ὥστε ἡ Μαρία δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ συγκινηθῇ καὶ εἶπη.

— Σεῖς ἄγριος, σεῖς, ὁ ὁποῖος κίμετε ὅσους ὀμιλεῖται νὰ σᾶς ἀγαποῦν ὡς πατέρα.

— Ὡς πατέρα . . .

Καὶ ὡς πάντες οἱ γέροντες ἔλαβε θρασείως τὴν χεῖρά της καὶ τὴν ἔθλιβεν ἐν ταῖς ἰδικαῖς του.

Ἐκείνη ὅμως οὐδὲν εἰσέτι ἠνόησεν.

Ἡ ὁδοιπορία τῶν παρελθουσῶν ἡμερῶν καὶ ἡ ἐν τοῖς δάσσεσι περιπλάνησις αὐτῆς κατέφθειρον τὰ πενιχρὰ αὐτῆς ἐνδύματα, ἅτινα ἐν ᾧ αὐτὴ ἀκαταπαύστως ἔκλαιεν, ἐκεῖνα ἐγέλων ὡσεὶ ἤθελον νὰ ἀκώψωσιν αὐτὴν· ὁ ἀγκῶν καὶ ὁ ἤμισυς σχεδὸν βραχίων ἐξήρχοντο πελωρίου ὀπῆς καὶ ὁ γέρον βοσκὸς ἔβλεπε μετ' ἀπλήστου ὀμματος τὸν ἀλαβάστρινον αὐτῆς βραχίονα, ὅστις ἔκκαμε τὰς γεγενηκυίας αὐτοῦ φλέβας νὰ διατρέχωσιν ἠδεῖαι φρικιάσεις.

— Μαρία, εἶπεν αἰφνης ὁ τελευταῖος οὗτος, θέλεις νὰ κάθῃσαι πάντοτε μαζῆ μου; θέλεις νὰ μὴν ἀποχωρισθῆς ἀπὸ ἐμένα.

— Οἱ γονεῖς μου ἀπέθανον, ὁ Στάθης μου . . . πνίγηκε . . . θὰ δεχοῦμαι αὐτὸ ποῦ μοῦ λέγετε ἂν δὲν ἀπέθνησκον κι' ἐγὼ . . . θὰ πεθάνω κύριε . . . μετὰ δύο τρεῖς ἡμέραις, ἀφοῦ κάμω ἓνα μνημόσυνον γιὰ τοὺς ἀγαπητοὺς μου νεκροὺς . . .

— Μαρία μου, τί λές; νὰ πεθάνῃς σὺ, ποῦ εἶσαι τόσῳ εὐμορφῆ, τόσῳ ἀγαπητῆ; ἡ μεγάλη λύπη σὲ κάμνει νὰ μὴ ξεύρης τί λέγεις.

Καὶ ὁ ἐπιπόλαιος γέρον περιεπτύξατο τὴν Μαρίαν καὶ ἠσπάσατο αὐτὴν εἰς τὸ μέτωπον, εἶτα τὰ πυρέσσοντα αὐτοῦ χεῖλη κατῆλθον ἐπὶ τῆς παρειᾶς, ἐνῶ ἡ κατεσκληκυῖα αὐτοῦ χεῖρ ἐπίεζε ζωηρῶς τὴν ἀβρὰν τῆς νεαρᾶς γυναικὸς χεῖρα.

Τότε ἐκείνη ἐξῆλθε τῆς ἀπάτης.

᾿Ῥθησεν ἀποτόμως τὸν παλίμπαιδα γέροντα καὶ ἐγερθεῖσα ὠπισθοδρόμησε κατὰ βῆμα.

᾿Ο ποιμὴν ἐν ἐξάψει διατελῶν ἀνέκραξε.

— Μαρία σὲ ἀγαπῶ . . . σὲ ἀγαπῶ ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποῦ σὲ εἶδα, θέλεις νὰ γείνης γυναῖκά μου, θέλεις;

Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐγένετο πορφυρᾶ ἐξ αἰδοῦς καὶ ὀργῆς, ὕψωσεν ἀπειλητικῶς τοὺς δύο ὑπερλάμποντας αὐτῆς ἀστέρας καὶ κατεκερυνοβόλησε τὸν ποιμένα.

Ἄλλ' οὗτος θρασὺς, ὡς ὅλοι σχεδὸν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἡλικίας του καὶ νομίζων ὅτι θὰ φέρῃ ἔς τὰ νερά του τὴν θυγατέρα τοῦ κυρ Ἀλέξη, ἀναφωνεῖ μετὰ συγκεκινημένης φωνῆς.

— Μὴ μὲ ἀποστρέφουσαι, Μαρία, μὴ μὲ ἀποστρέφουσαι, σὲ βεβαιῶ, σὲ ὀρκίζομαι ὅτι μ' ἐμένα θὰ ζήσης σὺν ἀρχόντισσα.

Ἡ Μαρία δὲν ἀπήντησεν εἰς τοὺς αὐθάδεις τοῦ πολιτοῦ γέροντος λόγους, ἀλλ' ἀνοίξασα τὴν θύραν, ἣτις προὔξενησεν ὀξύτατον τριγμὸν ἀπῆλθε τῆς καλύβης τρέχουσα ὡς παράφρων καὶ ἀφείσα ἀπολελιθωμένον τὸ ἄθλιον γεροντοπαλλήκαρον.

Οὗτος ὁμως τὴν ἡγάπα ἀληθῶς. Ἡ κοιμωμένη αὐτοῦ καρδιά εἶχεν ἐξυπνήσει κατόπιν ἑορτῆς,

Διότι οὐδέποτε εἶχεν ἀγαπήσει.

I'

Τῆς νεαρᾶς γυναικὸς τρεχούσης ἡ ξανθὴ αὐτῆς κόμη ἐλύθη καὶ ἐρρίπτετο κυματόεσσα ἐπὶ τῶν γαφρικῶν αὐτῆς ὤμων.

Μακρόθεν ἐφαίνετο ἡ θάλασσα γαληνῶσα καὶ φαινομένη ὅτι εὐχαρίστως θὰ κατεβρόχιζε τὸ ἄβρον τῆς Μαρίας σῶμα. Καθῆλωσε πλέον ἐν τῷ νῶ αὐτῆς τὴν ἀπόφασίν της, ναί, ἀπεφάσισε νὰ ριφθῆ εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ φιλτάτου αὐτῆς Στάθη.

Οἱ γονεῖς της ἀπέθανον, ὁ Στάθης της ὑπέστη τῶν φρικωδέστερον τῶν θανάτων, ἐπνίγη, ὥστε δὲν ἔχει πλέον στήριγμα εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, κάλλιον ν' ἀπέλθῃ, νὰ ὑπάγῃ καὶ κατοικήσῃ εἰς τοὺς οὐρανίους θόλους, ἔνθα τόσαι ψυχαὶ ἡσύχως ἀναπαύονται καὶ βλέπουσι μετ' εἰρωνικοῦ μειδιάματος τὰς ματαιότητας τοῦ κόσμου, τοῦ ὑφισταμένου τὰς ὀργὰς καὶ τὰ μειδιάματα τοῦ Πλάστου.

Αἱ μὲν ὀργαὶ ἐκδηλοῦνται, κατὰ τοὺς ἀπλοῦς χωρικοὺς, τοὺς κατοικοῦντας τὰ ἀπόκεντρα ἐκεῖνα μέρη, διὰ ραγδαίων καὶ καταστρεπτικῶν βροχῶν, διὰ σεισμῶν, κεραυνῶν καταιγίδων, θεομηνίας, ἐν ᾧ τὰ μειδιάματα διὰ τῆς καλοκαιρίας καὶ διὰ παντὸς καλοῦ.

Καὶ ἔτρεχε πάντοτε ἡ Μαρία καὶ προσέκοπτεν ἐπὶ λίθων καὶ κατέσχιζεν εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων τὰ ἐνδύματα αὐτῆς.

Ἐξ ἀπίνης ὁμως ἴσταται.

Τῇ ἐφάνη ὅτι ἤκουσεν ἄσμα ψαλλόμενον, ἔτεινε προσεκτικὸν οὖς καὶ ἐρρίγησε καὶ ἀνεσκίρτησεν. Ἡ φωνὴ τοῦ ἄδοντος δὲν ἦτο αὐτῇ ἄγνωστος.

Διηύθυνε τὰ βλέμματά της πρὸς αὐτήν.

Ἄλλ' οὐδεὶς ἐφαίνετο.

Τὸ ἄσμα ὁμως ἠκούετο εὐκρινέστερον καὶ μετὰ πάθους ψαλλόμενον, εἶχε δὲ ὡς ἐξῆς.

Ἔχασα τὴν ἀγάπη μου
καὶ ποῦ νὰ τὴν γυρεύω.
Ποῦ κατοικεῖ ἡ δυστυχῆς
τοῦτο δὲν τὸ ἠξεύρω.

—
Ἄλλ' ὦ Θεέ μου! Πλαστουργέ,
ἦταν τὸ θέλημά σου
Σεισμὸς ἀμείλικτος σεισμὸς
νὰ πιῇ τὸ γέννημά σου.

Πανικός κατέλαβε τὴν δύστηνον νεαρὴν γυναῖκα, ἐγνώ-
ρισε τὴν φωνὴν ταύτην, ναί, τὴν ἀνεγνώρισεν, ἦτο ἡ τοῦ
Στάθης, ἀλλὰ πόθεν ἐξήρχετο; ἀπὸ τὰ βάρη τῆς θαλάσσης,
ἥτις κατεβρόχθισε τὸ σῶμά του;

Ἡ φωνὴ ἐπὶ στιγμὴν σιγήσασα ἠκούσθη καὶ αὖθις.

Ἄχ! ὦ Μαρί' ἀγαπητή,
γιατί νὰ μὲ ἀφήσης.
Ἐν τὸν κόσμον ὀλομόναχο
γιατί νὰ τὸ θελήσης.

—
Δὲν ἐλυπήθης, ἄσπλαχνη
ἐμὲ ποῦ σ' ἀγαποῦσα.
Καὶ ἔφυγες ἔς τοὺς οὐρανοὺς
γλυκειὰ ξανθομαλοῦσα.

— Στάθης μου, Στάθης, ἐψιθύρισεν ἡ Μαρία, μήπως δὲν
ἀπέθανες, μήπως ζῆς . . .

Καὶ ἔκαμε δύο βήματα πρὸς τὴν φωνήν.

Ἄλλ' ἠναγκάσθη νὰ στῆ.
Ἡ φωνὴ ἐπανέλαβε·

Ὁ θάνατός σου ἔκοψε
τὸ ρῆμα τῆς ζωῆς σου.
Τώρα θὰ κόψῃ καὶ ἐμοῦ
καὶ θ' ἄλλω πειὰ μαζὺ σου.

Ἡ Μαρία κατέστη σχεδὸν πκράφρων, τὸν φόβον αὐτῆς
διεδέχθη ἄφατος χαρὰ. Ὁ Στάθης τῆς δὲν ἀπέθανε, ζῆ,
ἀφ' οὗ ἤκουσε τῆς φωνῆς αὐτοῦ. Ἐτρεξε πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ
μόλις οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εἶδον αὐτόν καὶ ἐξέβαλε κραυγὴν
ὑπερτάτης χαρᾶς.

Ὁ Στάθης—διότι τῶ ὄντι ἦτο αὐτὸς ὁ ἄδων—ἐστράφη
ἀποτόμως, ἀφῆκε νὰ πέσῃ τῶν χειρῶν του τὸ ἐγχειρίδιον,
δι' οὗ εἶχεν ἀποφασίσει ν' αὐτοκτονήσῃ καὶ ἠγέρθη ἀποτό-
μως, προσήλωσε τὰ βλέμματά του ἀτενῶς ἐπὶ τῆς Μαρίας
καὶ ἀνέκραξε·

— Τὸ φάσμα τῆς, πάντοτε τὸ φάσμα τῆς!

Ἐκείνη ἔστη, μὲ τὴν κόμην λελυμένην καὶ ἐρρίμμενην
ἀμελῶς ἐπὶ τῶν γυμνῶν σχεδὸν ὤμων τῆς. Μὲ τὰ κατεσχι-
σμένα ἐνδύματά τῆς ὠμοιάζεν, ἀληθῶς, φάσμα, ἀλλὰ
φάσμα θελκτικόν.

Ὁ Στάθης ὀπισθοδρόμησε κατὰ βῆμα καὶ ἀνέκραξε·

— Πρὸς τί σκιὰ τῆς Μαρίας ἔρχεσαι νὰ μὲ ὑπενθυμί-
σης τὸν θάνατόν τῆς, διὰ νὰ μοῦ φέρῃς τὴν λύπην; Ἐν-
νοιά σου καὶ δὲν θὰ λυποῦμαι πλέον, διότι θ' ἀποθάνω, θὰ
'πάγω νὰ τὴν εὔρω. Ἐκεῖνοι ποῦ δὲν ἀνταμώνονται ἐδῶ
κάτω ἀνταμώνονται ἐκεῖ ἐπάνω.

Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἔκυψε καὶ ἔλαβε τὴν μάχαιράν του.

Ἡ Μαρία εἶδε τὸ κίνημα τοῦτο, εἶδε τὴν ἀπαστράψασαν
μάχαιραν καὶ πρὸς τὸν Στάθην τρέχουσα ἀνέκραξε·

— Στάθη, Στάθη, εἶμαι ἡ Μαρία, δὲν εἶμαι τὸ φάσμα της.

Ὁ νεαρὸς ἀλιεὺς εἶχε φέρει τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὸν λάρυγγα, ἀλλὰ μόλις ἤκουσε τῆς ποθητῆς φωνῆς καὶ ἀνεσκίρτησε καὶ ἔρριψε μακράν, πολὺ μακράν τὸ φονικὸν ὄπλον.

Ἦτο πλέον βέβαιος, βεβαιότατος ὅτι δὲν ἦτο τὸ φάσμα τῆς Μαρίας, ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἰδία. Δὲν ἀπέθανε λοιπὸν, ζῆ, ὁ οἶκος τῶν γονέων της δὲν τὴν κατεπλάκωσε.

Καὶ ὅμως οὐδεμίαν προέφερε λέξιν, ὁ λόγος ἐπνίγετο ἐν τῷ λάρυγγι αὐτοῦ.

Ἐγονυπέτησεν, ὡς γονυπετεῖ ὁ εὐσεβὴς ὀρθόδοξος πρὸ τῆς εἰκόνης τῆς Ὑπεραγίας καὶ ἀνοιξας τὰς ἀγκάλας ἀνέμενε.

Δύο τότε ὀνόματα ἠκούσθησαν ταυτοχρόνως.

— Στάθη μου!

— Μαρία μου!

Καὶ ἡ τελευταία αὕτη ἔρριφθη εἰς τὰς ἀνοικτὰς τοῦ φιλτάτου αὐτῆς ὄντος ἀγκάλας.

Εἶναι ἀδύνατον φιλτάτη ἀναγνώστρια καὶ φίλτατε ἀναγνώστα νὰ περιγράψω ὑμῖν τὴν συγκίνησιν καὶ τὴν ἄφατον χαρὰν ἐπὶ τῇ ἀπροόπτῳ καὶ ἀνελπίστῳ ἐνταμώσει τῶν δύο ἐραστῶν.

Ἐξέφερον λέξεις, ἄτινας καὶ αὐτοὶ ἔτι ἠγνόουν.

— Δὲν ἀπέθανες, Μαρία μου, ἔλεγεν ὁ Στάθης καλύπτων αὐτὴν φιλημάτων, δὲν σὲ κατεπλάκωσε λοιπὸν τὸ σπῆτι τοῦ πατρὸς σου.

— Δὲν πνίγηκες λοιπὸν, Στάθη μου, δὲν πιάνει λοιπὸν ὁ σεισμὸς 'ς τὴ θάλασσα;

Τοιαῦται ἦσαν αἱ πρῶται αὐτῶν ἐρωτήσεις.

Αἴφνης ὅμως ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐκφεύγει τῶν ἀγκαλῶν τοῦ Στάθης πρὸς μεγάλην αὐτοῦ ἐκπληξιν. Ὀδυνηρὰ ἀνάμνησις

ἀνεζωπυρήθη ἐν τῷ νῶ αὐτῆς, ἡ ἀνάμνησις τοῦ θανάτου τῶν γονέων της.

Ἡ τάλαινα ἐνόμιζε τοὺς γονεῖς αὐτῆς θανόντας.

Ὁ Στάθης ἐρωτᾷ αὐτὴν διὰ τοῦ βλέμματος, ἐφοβήθη μὴ ἡ ἀγαπητὴ αὐτοῦ μνηστὴ ἔχασε τὸ λογικόν, διότι ἐγνώριζεν ὅτι, ὡς ἡ μεγάλη λύπη, οὕτω καὶ ἡ μεγάλη χαρὰ, δύναται νὰ ἀρπάσῃ τὸ λογικόν τοῦ ἀνθρώπου,

— Πάτερ μου, μητέρα μου, ἐφώνησεν ἡ Μαρία . . . οἱ γονεῖς μου ἀπέθανον

Καὶ ἤρξατο κλαίουσα.

Ὁ νεαρὸς ὅμως ἀλιεὺς τὴν καθησύχασεν εἰπὼν αὐτῇ ὅτι οἱ γονεῖς της δὲν ἀπέθανον, ὅτι ἦσαν πολὺ δυστυχεῖς, νομίζοντες τὴν θυγατέρα των καταπλακωθεῖσαν, ἀνεσκάλευον δὲ τὰ ἐρείπια ὅπως εὐρωσι τὸ πτώμα της.

Ἡ Μαρία ἐξέβαλε φωνὴν ὑπερτάτης χαρᾶς καὶ ἔρριφθη καὶ αὐθις εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Στάθης λέγουσα :

— Πᾶμε, πᾶμε νὰ τοὺς βροῦμε, νὰ διοῦν πῶς δὲν ἀπέθανε καὶ νὰ χαροῦν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τὴν κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ, καίτοι αἱ σεισμικαὶ δονήσεις ἀδιαλείπτως ἐκλόνουν τὸ ἔδαφος τῆς Κάτω Πέλλης, ὁ ἐφημέριος τῆς πολίχνης ταύτης ηὐλόγησε τοὺς γάμους τοῦ Στάθη καὶ τῆς Μαρίας, ἡ εὐτυχία τῶν ὁποίων οὐ χρῆζει περιγραφῆς, ὁ ἀναγνώστης τὴν ἐννοεῖ.

Οἱ δύο νεόνυμφοι μετὰ τῶν γονέων αὐτῶν κατῴκουν προσωρινῶς μίαν τῶν σκηνῶν, ἃς ἔστειλε πρὸς στέγασιν τῶν θυμάτων τοῦ σεισμοῦ ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησις.

Μετὰ μίαν ἐβδομάδα ἐνυμφεύθη καὶ ὁ Ἰάκωβος μετὰ τῆς Ἑλένης καὶ ζῶσι νῦν πάντες εὐτυχεῖς.

Μόνον ὅμως εἰς ἦτο δυστυχῆς, τοῦτον δέ, ἀναμφιβόλως, θὰ ἐμάντευσεν ὁ ἡμέτερος ἀναγνώστης, ἦν ὁ γέρον βροσκός, ὁ μέχρι μανίας ἀγαπήσας τὴν ὡραίαν Μαρίαν, ἀλλ' ἡ δυστυχία του δὲν ἔμελλε νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ μακρόν, διότι ὁ σεισμός, ὁ ἀμείλικτος οὗτος καταστροφεὺς προσῆλθεν ἄρωγός αὐτῷ.

Νύκτα τινὰ ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο ἡσύχως, ὀνειρευόμενος ἴσως τὴν Μαρίαν, σεισμικὴ δόνησις καταρρίπτει τὴν καλύβην αὐτοῦ, θάψασα ὑπὸ τὰ ἐρείπια τὸν δυστυχῆ ἐρωτευμένον γέροντα.

ΤΕΛΟΣ

ΟΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Πρὸς τὸν κ. Παναγιώτην Σοῦτσον

A'.

Ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, φίλε Σοῦτσε, τὴν θρησκείαν
Ἔδωκεν εἰς τὰ δεινὰ τῶν γλυκερὰν παραμυθίαν.
Ἡ θερμὴ προστάτις αὕτη εἶναι τῶν ἀδικουμένων
Καὶ ὁ πλοῦτος τῶν πενήτων, κ' ἡ χαρὰ τῶν θλιβομένων.
Ἡ Θρησκεία κατευνάζει τῶν παθῶν τὰς τρικυμίας,
Χύνουσα τὸ νηπενθές της βάλσαμον εἰς τὰς καρδίας.

B'.

Πᾶσα ἀρετὴ ἐν μέσῳ δύο κακιῶν κειμένη
Καθὼς ναῦς μεταξὺ Σκύλλης καὶ Χαρυβδεως προβαίνει·
Ἄπ' ἐδῶ ῥοφᾷ ἢ μία βία καὶ τὴν ἐλκύει,
Ἄπ' ἐκεῖ ἢ ἄλλη πάλιν χαίνει νὰ τὴν καταπίη·
Ὁ δὲ θέλων εἰς τὰ δύο τέρατα νὰ μὴν ὀκείλη,
Τὸν ὀρθὸν νὰ λάβῃ λόγον κυβερνήτην του ὀφείλει.

Γ'.

Ἡ εὐδαίμονας ποιοῦσα τοὺς ἀνθρώπους πολιτεία

Αὕτη ἐν τῷ μέσῳ κείται ἐκχτέρου τούτων μέρους,

Ὡς τὸ ἔαρ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ θέρους·

Καὶ τῆς ἀληθοῦς θρησκείας τὰ ἀντίθετα σημεῖα

Ἡ ἀσέβεια ὑπάρχουν καὶ ἡ δεισιδαιμονία.

Δ'.

ὦ! ἡ δεισιδαιμονία ἡ τῶν καρδιῶν δυνάστις!

Παρὰ πόδας της ὀδεύει, ἰοβόλον σῶμα σύρον,

Καὶ ὁ φόβος ὁ κρυόεις, κ' αἱ παντοδαπαὶ προλήψεις,

Καὶ ὁ ἄδης μὲ συμπάσας τὰς βασάνους του καὶ θλίψεις.

Ε'.

Ἡ ἀσέβεια δὲ πάλιν σκότους γέννημα καὶ θρέμμα,

Πρὸς τὸν οὐρανὸν τοξεύει σαρκασμοῦ καὶ τύφου βλέμμα.

Ἡ φωνὴ της βλασφημία, οἱ σεμνοὶ δ' ὠρομποὶ της,

Ἄνοια ἀκολασία, ὕβρις, τύφος καὶ θρασύτης·

Καὶ κατόπιν τούτων ὅλων διανύει τὴν ὁδὸν της.

Ἡ ἀπελπισία, βρόχον φέρουσα εἰς τὸν λαιμὸν της.

ΣΤ'.

Ἀλλὰ τίς ἐν μέσῳ τούτων τῶν οὐτιδανῶν γυναιῶν,

Τίς προβαίνει μὲ τὸ βῆμα καὶ σεμνὸν καὶ θαρρᾶλέον;

Εἰς τὸ μέτωπόν της λάμπει ἡ αἰδῶς, ἡ κοσμιότης.

Εἶναι ἡ θρησκεία· χαῖρε, χαῖρε, ὦ σεμνὴ θεότης!

Σὲ γνωρίζω ἀπὸ ταύτην τὴν γλυκεῖαν καλλονὴν σου,

Κι' ἀπὸ τὴν γαλήνην ἣτις βασιλεύ' εἰς τὴν μορφὴν σου.

Ζ'.

Ὅπου σὺ πατεῖς τὸν πόδα, ἄνθη φύονται ναρκίσσου,

Καὶ σκεδάζετ' ἀμβροσία θεσπεσία παραδείσου.

Ἡ ἐλπίς σὲ συνοδεύει ἡ αἰέποτε γελῶσα,

Κ' ἡ ἀγάπη ἡ γλυκύ τι καὶ ἑαρινὸν ὀρῶσα,

Ἡ ἐγκράτεια κατόπιν, εἶτα ἡ δικαιοσύνη,

Καὶ ἡ ἀνεξαρτησία καὶ ἡ μεγαλοφροσύνη.

Η'.

Μὲ τὸν ἀνθρώπον συγχρόνως, ὦ θρησκεία, ἐγεννήθης,

Κ' εἰς αὐτὸν μὲ τῆς ψυχῆς του τὴν πνοὴν ἐνεφυσήθης.

Καὶ καθὼς ὁ ἄρτος τρέφει καὶ ζωογονεῖ τὸ σῶμα,

Τῆς ψυχῆς ὁμοίως εἶσαι σὺ τὸ ζωογόνον βρῶμα.

Ἡ ψυχὴ ἡ στερουμένη σοῦ εἰς ἀτροφίαν μνήσκει,

Καὶ χαινοῦται κατ' ὀλίγον καὶ ἀγωνιᾷ καὶ θνήσκει.

Θ'.

Εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ βίου ὅταν πρόσω καὶ ὀπίσω
 Περιβλέπων τὸ κυκλοῦν με μέγα χάος θεωρήσω,
 Κ' ἐξετάζω πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ θέλω καταντήσει,
 Καὶ κλονίζεται ὁ νοῦς μου καὶ ἰλιγγιᾷ καὶ φρίσσει,
 Τότε μεταξὺ τῶν τόσον καταπληκτικῶν βαράθρων
 Σὺ παρίστασαι τὸ μόνον πέδον ἀσφαλές καὶ βάθρον.

I'.

Κάλλιστον τοῦ Ἀθανάτου δῶρημα εἰς τοὺς ἀνθρώπους,
 Ὑπὸ φάσεις ἐμφανίζεις σεαυτὴν μυριοτρόπους,
 Πλὴν εἰς τὰς πολλὰς μορφάς σου πάντοτε ὑπάρχει μία
 Τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Πλάστην ἐθειλούσιος λατρεία,
 Καὶ ὅποιον καὶ ἂν φέρῃς τίτλον ἢ ὀνομασίαν,
 Θεοῦ ὑπαρξίν διδάσκεις καὶ ψυχῆς ἀθανασίαν.

ΙΑ'.

Τυφλὸς ἦτο καὶ τὰς ὕψεις καὶ τὸν νοῦν ὁποῖος πρῶτος
 Γέννημα τὸν κόσμον εἶπε τοῦ τυφλοῦ συμβεβηκότος.
 Τόσον μέγεθος καὶ κάλλος καὶ πληθὺν καὶ ἁρμονίαν,
 Καὶ τῶν μέσων πρὸς τὰ τέλη ἁρμονογὴν καὶ συμφωνίαν,
 Δύναται, σοφέ, εἰπέ με, ὅ,τιδὴποτε κἄν πράξῃ,
 Μὲ τὰς κολοβάς τῆς χεῖρας τυφλὴ τύχη νὰ παράξῃ;

ΙΒ'.

ὦ Θεέ! ἀφ' οὗ τὸν κόσμον ἐκ τοῦ μηδενὸς ποιήσας,
 Καὶ τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ διατάξας καὶ κοσμήσας,
 Εἰς τὰ ἄποπτα ἐκεῖνα βάθῃ τοῦ αἰθέρος ἤρθης,
 Κι' εἰς τὸν κάλλιστον τῶν κόσμων τῶν ἄυλων ἀπεσύρθης,
 Ἐκτοτε ὡς ἡ ῥαγδαία βροχὴ ῥέουσα τὰ ἔτη,
 Ἡ δὲ Φύσις τὴν μορφήν τῆς νεαρᾶν φυλάττει ἔτι.

ΙΓ'.

Ὡς ἐκεῖναι αἱ μυθῶδεις τῶν σιλφίδων κατοικίαι,
 Ὅπου ὅλαι αἱ συνήθεις πράττονται διακονίαι,
 Ὑπὸ ἀφανῶν πνευμάτων ἐνεργούντων ἀοράτως,
 Καὶ συμπόσια μυρία συγκροτοῦνται αὐτομάτως,
 Καὶ πᾶν σκεῦος τρέχει μόνον κ' εἰς τὴν θέσιν του ἐμβαίνει,
 Κι' οὐδαμοῦ οἰκοδεσπότης, οὐδὲ χεῖρ ἐργαζομένη.

ΙΔ'.

Οὕτως ὅλα τὰ τοῦ Κόσμου δρῶνται ἐντελῶς, πανσόφως,
 Καὶ οὐδὲ τῆς ἐργασίας κἄν ἀκούεται ὁ ψόφος,
 Καὶ αἱ σφαῖραι ἀναβαίνουν, καταβαίνουν, ἀεννάως,
 Καὶ πλανῶνται ἀσυγχύτως εἰς τὸ μέγα τοῦτο χάος,
 Καὶ ἀνύουσι προθύμως τὴν ὁδὸν τοῦ ὀρίσμοῦ των,
 Ἐνθυμούμεναι τὸν μόνον λόγον τοῦ Δημιουργοῦ των.

ΙΕ'.

Κόσμοι ἄπειροι ἀστέρων καὶ συστήματα μυρία
 Πάσσουν ὡς χρυσῆ ἄμμος τὰ αἰθέρια πεδία,
 Κ' ἡ πληθὺς ἡ τῶν ἡλίων, κ' οἱ ἀκάματοι πλανῆται,
 Καὶ οἱ τρέχοντες μὲ κόμην λυτὴν εὐζωνοὶ κομηῆται,
 Κ' ὁ σοφὸς ζητεῖ ματαιῶς ἀτενίζων εἰς τὰ ὕψη
 Τὴν ἐν τούτοις ἐνεργοῦσαν δύναμιν ν' ἀνακαλύψῃ.

ΙΣΤ'.

Ναί! διψᾶς, διψᾶς νὰ μάθῃς νὰ ἰδῆς καὶ νὰ γνωρίσῃς,
 Καὶ τοῦ σύμπαντος ἐντός σου τὴν ἰδέαν νὰ ἐγκλείσῃς,
 Μεγαλόβουλε ἀλλ' ὄχι καὶ μεγαλοουργὲ ψυχὴ μας!
 Ναί, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην εὐτυχίαν προσιτίμας,
 Ἄν ἡδύνασο τοῦ κόσμου ὡς τεχνίτης τὴν μεγάλην
 Μηχανὴν νὰ διαλύσῃς καὶ νὰ τὴν συνθέσῃς πάλιν.

ΙΖ'.

ΙΗ'.

Ἡ ἀδάμαστός σου αὕτη φύσις, ὦ ψυχὴ μου, ποθεν;
 Πνέονταί τοιοῦτοι πόθοι ἄλλοθεν ἢ οὐρανόθεν;
 Ναί! τὸ μεγαλόφρον τοῦτο δῆλον εἶναι ἀναγγέλλον
 Μέγα μὲν τὸ παρελθόν σου, μέγα δέ σου καὶ τὸ μέλλον,
 Ἐπειδὴ ποτὲ τοιαύτας δὲν συνέλαβεν ἐννοίας
 Σκώληξ γεννηθεὶς ἐκ μέσου τοῦ πηλοῦ καὶ τῆς σαπρίας.

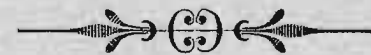
ΙΘ'.

Οὐδὲ εἶσαι σὺ τῆς λύρας ἡ καλλιφθογγος ἐκείνη
 Ἄρμονία, ἥτις τόσον, ὦ ψυχὴ, σὲ καθηδύνει,
 Ἐνυπάρχουσα εἰς μόνην κροῦσιν τῶν χορδῶν καὶ φαῦσιν,
 Καὶ ἐκπνέουσα μ' ἐκείνων τὴν διάλυσιν ἢ θραῦσιν.
 Τοῦ τεχνίτου ἡ χεὶρ μᾶλλον εἶσαι ἢ δεδιδασμένη,
 Ἥτις καὶ μετὰ τὴν θραῦσιν τοῦ ὄργάνου παραμένει.

Κ'.

Οὐδὲ εἶσαι τὸ τοῦ λύχνου φῶς τὸ λάμπον πρὸς ὀλίγον,
 Ἄμαυρούμενον δὲ τέλος καὶ εἰς σκότος ἀπολήγον.
 Ἡ τοῦ Φοίβου μᾶλλον εἶσαι λαμπηδῶν ἥτις μαρμαίρει,
 Καὶ εἰς μακρυνούς πλανήτας νὰ περιηγῆται χαίρει
 Ἄμα κλίναντος δ' ἐκείνου πρὸς τῆς δύσεως τὰ νέφη,
 Εἰς τοὺς αἰωνίους πάλιν κόλπους τοῦ ἐπαναστρέφει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΣΟΥΤΣΑΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Οικογένεια Εύστ. Βλασοπούλου (Ρουμανία).

Οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει

Κυρίαί

Ἑλένη Γεωργιάδου, Κοραλία Γεωργιάδου, Φανή Κορνάρου, Ἑλ. Α. Ἰωσηφίδου, Α. Γεωργιάδου, Ἄμ. Στεφανίδου.

Κύριοι

Δ. Γεωργιάδης 20, Γ. Βέλλης 10, Δ. Βογιατζῆς 10, Κυριακὸς Ἐμμανουηλίδης 6, Χαρίλ. Βλαδίκας 20, Φώτιος Καραβασίλης 2, Ἰ. Μαυρομαμάτης 4, Πλ. Ἀδαμαντίδης 2, Γ. Φορμόζης 2, Σωτήριος Δάνιας 3, Πελ. Νεστορίδης 2, Ἄλκ. Γεωργιάδης, Φώτιος Στεφανίδης, Γερ. Μιστσόγλους, Στυλ. Σκόνδρας, Ν. Λαζαρίδης, Ἄλπερ Χασοῦν, Ν. Φώσκολος, Δ. Καρακατσάνης, Β. Νικολαΐδης, Ἄλ. Σουβατζόγλους, Κ. Ἀδαλῆς, Ὁρέστης Καϊναδάν, Κ. Λεοντίδης, Ν. Κορτέσης.

Φίλιπ. Μεταξᾶς, Ἰγνάτιος Ξενάκης, Τ. Μαμελτζόγλους, Ἄλ. Ξανθόπουλος, Ἄλεξ. Ἀντωνιάδης, Ξ. Ἀγγελίδης, Τηλ. Ἀγγελίδης, Κ. Μακρίδης, Κωστῆς Παπαδόπουλος, Ἄλεξ. Πασχαλίδης, Κ. Μ. Δεμέλης, Ἰ. Δροσινός, Ἄλεξ. Χαντζέρης, Δ. Βατιστάτος, Ἀθ. Μάντικας, Ἀρ. Γεωργιάδης 2, Γ. Γιαννακόπουλος, Ν. Α. Ποδαρόπουλος, Γ. Βερνουδάκης, Ἐμ. Χατζηδάκης, Δ. Δημητρακίδης, Ἡρακλῆς . . . Ἄλκ. Ἀλμανάχος, Ἀρμάνδος Λέστος, Θεόδ. Λέστος Πέτρος Κουρπᾶς, Ἄντ. Βαγιανόπουλος, Δ. Κρυστάλης. Χρ. Πατρικῆς, Ἰ. Πασχαλίδης.

οἱ ἐν Πριγκήπῳ

Μ. Τερζακοπούλου. Σεμίραμις Νικηφοράκη, Μαρία Σ. Μανιάτου, Ὀλυμπία Κοκκούρα, Λουκᾶς Ἰωάννου, Ἄνδρ. Πασχόπουλος, Ἰ. Δαλακυρίδης, Κ. Ι. Κωνσταντινίδης, Ἄ. Γαλάτης, Τ. Τριανταφυλλίδης, Ἐμ. Α. Ἡλιάδης, Γ. Σκαρμπούνης. Γ. Μπρούσαλης. Γρ. Περβανᾶς, Χρ. Παπάζογλους, Ν. Πετσάκης Νικόλ. Γιαμαλάκης, Χρ. Κόρακας, Ν. Μ. Μανιάτης, Ἰωάν. Τερζακόπουλος, Ἀριστείδης Μελισσός. Στυλ. Σκαρβέλης, Σταῦρος Πάρις, Σωτ. Σπανομαρίδης, Χαράλ. Νικολάου, Παναγῆς Κουταλιανός, Κ. Οικονομίδης Ἄντ. Μαλαματᾶς, Α. Πομπίλιος. Ἀθ. Σαραντίδης Ἰ. Πολίτης. Κ. Δ. Μπαρμπούνης, Δανασῆς (ιατρός) Δ. Τσιτσῆς Α. Πασχόπουλος. Κότος . . . Η. Σαμουρῆς. Γ. Ποδάρας, Ἀθ. Φωτίου, Β. Ἀναστασίου. Δ. Λιᾶς Ἰ. Τσόλας, Δ. Μιχαηλίδης, Δ. Κ. Κούλιας. Κ. Δεπᾶστας, Δ. Χατζάκης, Ἀναστ. Κ. Κάλφα, Χρ. Σαμαρτζῆς. Ἰ. Γιαμαλάκης Ἡρακλῆς. Δ. Καβούνας, Μηνᾶς, Ἄ. Γούλης, Δ. Πίκουλος, Ἀθ. Ρίσσιος, Ν. Κεράλας, Ἄντ. Σταματιάδης, Φρ. Στε-

φάνου. Λουκᾶς Μεντίκοβιτς, Χρ. Μαρίνου, Ἰ. Δημητρίου, Χαρίτων Καρδερίνης, Α. Γ. Ζαρίφης, Ἐμμ. Λάζογλους, Θεοδ. Χ. Σουπιδης, Πρόδρ. Σάββας. Μάρκος Σ. Κουρπᾶς, Εὐστ. Ἰωάννου, Γ. Δ. Κότζαλη, Ν. Χαραλάμπους, Ἀθ. Γιαλανδαλῆς, Ἰ. Σουπιδης, Ἰ. Στόκος, Ἀριστ. Δαρμῆς, Χ. Κουτράκης, Γιανούλης Βαβάκης, Ν. Ὀχανίδης, Ἰ. Χρήσου, Γ. Κουτέλης, Π. Παντολέων, Μ. Μπάτσης, Π. Καίρης, Ν. Κ. Τελόπουλος, Ὀσμάν Τεφικ, Γ. Ἀποστολίδης, Χ. Βαρούτης, Φ. Θ. Σελκιτζῆς, Στ. Χρυσάφης, Γ. Γεωργούλης, Ἰ. Ρίσσιος, Ἄλεξ. Πολυχρόνης.

οἱ ἐν Χάλκῃ

Π. Πόταρης (ιατρός) 10, Ἀχιλ. Σιδεράς, Ἀνώνυμοι 7.

οἱ ἐν Ἀντιγόνῃ

Ν. Μάτακας, Ἄνδρ. Σακελαρίδης.

οἱ ἐν Χαρταλιμῇ

Ἀναστασάκη-ἐφένδης 10.

*Τῇ ευγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ν. Ντούτα
Γαλατῆ*

Ν. Ντούτας, Π. Κωνσταντινίδης, Αἰκ. Ντούτα, Ἀριάδνη Βρούσαλη, Γ. Γαρουφαλίδης, Μιλτ. Ἀντύππας, Μ. Σπυρίδης, Θ. Ξενάκης, Ἰακ. Φραντζέτης, Π. Βασιλειάδης, Μιλτ. Γρηγοριάδης, Ν. Βλάχος, Θ. Βαρότσης, Μανωλάκης Ντούντας, Γ. Χαλκιδόπουλος, Πανταζῆς Γ. Σαράντης, Γ.

Πατεράκης, Δ. Πεκατόρος, Ἄθ. Ἰωαννίδης, Ν. Σαράντης.
Κ. Ξαφτάκης, Κ. Πουρῆς, Στ. Τροχάνης, Γ. Ι. Φραντζέ-
της, Ν. Μιοῦ, Ἰ. Ρ. Μπερέ, Μιχ. Σαράντης, Δ. Ζαφειρί-
δης, Κ. Βακάλης, Θεμ. Λεβέντης, Φ. Δανασῆς, Μ. Δια-
μαντῆς, Ι. Γεωργίτσας, Ν. Μαυρομαμάτης, Ἄγαμ. Βασι-
λειάδης, Ν. Ἀνδριάς, Ἄντ. Γιαννούκλας, Τιμ. Φραντζέτης,
Γ. Δεκάζος, Σκαρλάτος Πεστεμαλτζόγλους, Πολυχρόνης,
Ι. Ζαφειρόπουλος, Ἀνώνυμος, Ι. Βλαντῆς, Στ. Τροχάνης,
Θ. Κωνσταντινίδης Κ. Α. Ἀλούκης, Θουκ. Μόσχος.

*Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Θεμιστο-
κλέους Στρατοπούλου πλοιάρχου (Χαλκηδών).*

Θεμ. Στρατόπουλος 4, Ἐλευθέριος Ταπεινός (δικηγόρος
καὶ ταμίας τῆς Μ. τοῦ Χ. Ἐκκλησίας) 5, Κύριλλος Ψύλ-
λας, ἀρχιδιάκονος Χαλκηδόνος, 4, Εὐτέρπη Δ. Κυλιώτου,
Ἐρατὼ Δ. Κυλιώτου, Μαρίκα Στρατοπούλου, Ν. Δ. Γού-
δας δικηγόρος 2, Γ. Ρηγόπουλος, Κ. Βασιλειάδης, Κ. Γ.
Λάλας, Σ. Καλλιάδης, Κ. Ν. Δημητριάδης, Ι. Εὐστρα-
τιάδης, Γ. Ζαμάνης, Δ. Πανᾶς, Παῦλος Πανᾶς, Παντιᾶς
Ἀλιγορίδης, Σ. Παπαδόπουλος, Γ. Κωνσταντζόγλους,
Ἄργ. Γεωργιάδης, Β. Α. Φιλίδης, Κ. Μισαηλίδης, Δ.
Κοντουρίδης, Θεοχ. Μ. Στρατόπουλος, Κ. Χαριτᾶκος, Ι.
Στ. Συμεωνίδης, Στ. Ζωμόπουλος, Ι. Ζωμόπουλος, Χαρ.
Ραφτόπουλος, Χαρ. Χ. Καλιτίζογλους, Χρηστ. Ἀποστολί-
δης, Γ. Ἀγέλαστος.

*Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Κοσμᾶ Ἀν-
δρούτσου (Γαλατᾶ).*

Κοσμᾶς Ἀνδρούτσος, (Κεφαλλῆνες) Κωνστ. Ζερβός, Σπ.
Βαγγελᾶτος, Ἰ. Ἀγγελακόπουλος, Γρ. Θεοδωράτος, Ἰ. Α.
Τραυλός, Ἰ. Χ. Μαρούλης, Ἄλκ. Βαρλάμος, Ν. Ἄθ. Γο-
μίτης, Ἄριστ. Καμπίτσας, Ἀλέξ. Τζιβρός, Χ'' Ν. Ντίνας,
Γ. Σ. Βέκιος, Γ. Κ. Μόσχου, Λάμπρος Σακούλας, Θεολό-
γος Γ. Θεολογῆς, Σταῦρος Νικολάου, Σπ. Κωνσταντίνου,
Βαγγέλης Ε. Δούκας, Ἡλίας Δημητρίου, Β. Δ. Λέζος,
Στ. Δ. Νικολάου, Π. Νοτάρης.

*Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Σπυρίδω-
νος Πανᾶ (Πρίγκηπος).*

Σπυρίδων Πανᾶς, Ἀλέξ. Χρηστίδης, Γεράσ. Καμπί-
τσας, Θεόδ. Ρίτσος, Γρ. Κ. Κορωνῆς, Σπ. Α. Γαλάτης,
Ν. Α. Πασπαλῆς, Δ. Σατίκ, Κοσμᾶς Χ. Κάζογλους, Σωτ.
Ἀλεξιάδης (ιατρός), Στ. Ζιζίκος, Γ. Παπαγαβριήλ, Ἄργ.
Βρετόπουλος, Τεφίκης, Παντ. Ταχυδρόμος, Ράλλης Σβο-
ρῶνος, Στ. Χ. Κοκκούρας, Προκόπιος Κάψαλης, Σ. Τσόλ-
κας, Ε. Σαίνογλους.

*Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Μιχαήλ
Οἰκονόμου (Γαλατᾶ).*

Μιχαήλ Οἰκονόμος, Περικλῆς Μακζέρης, Κ. Ποῦρος, Ε.

Δεβετζής, Σ. Τροχάνης, Κ. Βακάλη, Πανταζής Σαράντης,
Ηλ. Μιχαλόπουλος, Β. Μπακάλης, Π. Κ. Πουρής. Δ.,
Δεσεζής, Έμ. Σωτηριάδης, Άπ. Νίζοχακλής,

*Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ζὰκ Χαλ-
κιοπούλου.*

Ζὰκ Χαλκιοπούλος, D. G. Pinto, Dr Salabanda fils,
L. Trano, C. Christidès, Ο. Βρασούκας, Δυσανάγνω-
στος, Vladieas, Δυσανάγνωστος, Dollimaun Bondy,
Ε. Άντίπας, Άλέξ. Σαραπατάς.

*Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Β. Σαραν-
τίδου.*

Διὰ Ρουμανίαν 15, Β. Σαραντίδης. Κ. Νιάρης Γιαμαλάκη
Δ. Φ. Γραμμανδάνης Θεόδ. Γαζαντζόπουλος Σπ. Ρηγόπου-
λος, Θεόδ. Βουργαρόπουλος, Θεόδ Κ. Δίμπογλους, Ν. Ίωαν-
νίδης, Άνδρ. Τζουρᾶς Φρ. Γ. Ρήγας, Κοσμάς Κάζογλους,
Πέτρος Ν. Βαλλῆς, Ί. Ν. Μελισσός.

*Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Άνδρέου
Καββαδία (Βαλόνκ παζάρ, Πόλεως).*

Άνδρέας. Ε. Καββαδίας 2, Ν. Τσούλκας, Ί. Κατσικόπου-
λος, Παναγῆς Πολίτης, Γ. Παπαδόπουλος, Φ. Κουρουβακά-
λης, Ν. Ξανθόπουλος, Ί Καββαδίας, Μ. Θεοδοσιάδης, Ζ.

Μουστάκης, Ν. Βάγιας, Μ. Δρόσος, Άριστ. Πυρίκης, Ί.
Δούμπλης, Άντ. Κωτσίδης, Χρήστος Τερλίδης, Ούρανία
Δεστούνη, (Άργοστόλιον).

*Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Κ. Κανούδη
(Πέρα).*

Κ. Κανούδης, Π. Ραφτόπουλος, Κ. Α. Γούναλης, Εὐγ.
Πλαφαῖος, Ν. Κ. Κουσούλης, Ν. Ί. Οικονομίδης, Άνώυ-
μος Ν. Α. Μ. Λεμπεχόβας, Giovanni Padrono, Geor-
gio Cordich, D. S. Nettis, Δ. Φάλαρος, Γ. Άναγνωστό-
πουλος, Άλέξ, Π. Μυρίσης, Ί Φιλιππίδης, Γ. Μακρῆς,
Νίκος, Α. Ζίννης, Άλέξ. Ξανθόπουλος.

*Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Δ. Κούη.
(Γαλατᾶ)*

Δ. Κούης, Ρ. Παυλόπουλος, Θ. Θεοφιλίδης, Κ. Μελιχρός,
Κ. Ί. Τόρζας, Έλευθ. Βουτσινᾶς, Σ. Ξαφτάκης, Ν. Μαυ-
ρορμάτης, Α. Δεσίλας, Κ. Ήλιόπουλος, Σπ. Τιβέριος, Άλέξ.
Δ. Θεοδωρίδης, Έ. Μπόγδανος, Άπ. Έ. Τιβέριος Χρ.
Νικολάου.

*Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Φραγκίσκου
Κοβάλσκη. (Πέρα)*

Φορτουνή Λεβῆ, Αἰκ, Ζουρντάν, Σμαράγδα Κοβάλσκη, Γ.
Ί. Σιῶτος, Ν. Πολίτης, Μ. Γ. Κρικέλης. Δ. Γ. Γεωργιάδης,

Ί. Γ. Κρικέλης, Μ. Α. Χατζόπουλος, Basilios Dhienis, Marcos Marangos, Mlle Hariclia.

Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ἄβελ. Καϊσερλή. (Πέρα)

Ἄ. Καϊσερλή 2, Nirrym Levy, Ν. Πατριανός, Ἀρκάδιος Μοστράτος, Δαρεῖος Πατριανός, Ἀλέξ. Λέφας, Ί. Δ Β, Κ. Στρογγυλός. Κ. Μιστσῆς, Μ. Papadès, D. Carasso.

Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτ. κ. Π. Δώρου(Πέρα).

Π. Δῶρος 2, Μ. Ἰσαακίδης 4, Ε. Σ. Καραβίας, Α. Γαρουφαλίδης, Στ. Καραβηγλίδης, Β. Ἀβραμίδης.

Τῆ εὐγ. φροντίδι τοῦ ἀξ. κ. Στ. Γεωργιάδου (Πέρα).

Στ. Γεωργιάδης, Γ. Παπαδόπουλος, Ε. Στεφανίδης, Στ. Γερασίμου.

Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Κ. Δ. Γεωργιάδου (Πέρα).

Κ. Δ. Γεωργιάδης, Δ. Σβορώνος, Ν. Καποράλης, Δ. Λεοντίδης, Φ. Κ. Κωνσταντινίδης, Ν. Κόκκινος.

Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ν. Σάββα.

Φώτιος Ν. Σάββας, Μαρία Ξένου, Ἄντ. Γ. Καρδαμε-

νίδης, Κλ. Μ. Λαμπρίδης, Δ. Ι. Καρθούνης, Σ. Δημητριάδης, Γ. Κ, Λαμπρίδης, Ἐλ. Μ. Ἰατροῦ, Ἀβραάμ Ι. Ἀβραμίδης.

Τῆ εὐγ. φροντίδι τοῦ ἀξ. κ. Δ. Φιλιππίδου (Πέρα).

Δ. Φιλιππίδης, Κ. Μ. Βαλσαμάκης, Ἀνώνυμος, Δ. Λουκίδης, Γ. Φιλιππίδης, Δ. Ραφτόπουλος, Ί. Κλωνάρης, Γαβριήλ Μακρῆς.

Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ἀλεξ. Ζήση (Πρίγκηπος).

Ἀλέξ. Ν. Ζήσης, Χρ. Ν. Λαυδόπουλος, Ἄντ. Γ. Εὐδης, Γ. Χαλιουρῆς, Ἄντ. Γ. Εὐδης, Π. Εὐδης, Ἀλέξ. Α. Ἰωάννου, Ἀριστοκλῆς, Ί.Χ. Βασιλειάδης.

Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ι. Νῶε.

Ἰωαν. Νῶε, Ε. Δημόπουλος. Φ. Ν. Ζάμπας, Κ. Μαραγκός, Ν. Παλαιολόγος, Ν. Μαραγκός.

Τῆ εὐγ. φροντίδι τοῦ ἀξ. κ. Κ. Ζαρίφη (Γαλατᾶ).

Κ. Ζαρίφης, Ἀλέξ. Λέφας, Ἡρόδ. Τζούστας, Π. Τερζάκης.

Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ἀριστοτέλους Β. Καλλινολίτου (Πέρα).

Ἰ. Ροδούσης, Γ. Περσίδης, Β. Παρλάκης, Δ. Μαυρά-

κης, Κ. Παναγιωτίδης, Συμεών Ἀναστασιάδης, Χρ. Τερ-
λίδης, Β. Ἀφρίδης, Χ. Καλαναρχόπουλος, Ἐπ. Παπαδό-
πουλος, Ἡλ. Χριστίδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξ. κ. Ὁδ. Τερζακοπούλου
(Πρίγκηπος Hôtel Calypso).

Ὁδ. Τερζακόπουλος 2, Π. Σολκυρίδης, Μ. Μπιτζάκης,
Στ. Ροῦτσος, Ἀναστ. Δημόπουλος, Κ. Κυριακίδης, Κ.
Βούρβαχης, Σ. Δ. Τσαλικάκης.

Τῇ εὐγ. φροντ. τοῦ ἀξ. κ. Δ. Στρατοπούλου (Γαλατᾶ).

Δ. Στρατόπουλος, Χρ. Βλάχος, Ἀλῆ Ριζᾶ-βέης, Ἰ.
Κυναρίδης, Ἀριστοτ. Βαχάρπας, Ν. Μωῦσῆς, Κ. Γ. Στου-
πάκης, Ι. Α. Τ., Σπυρ. Σγουρίδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντ. τοῦ ἀξ. κ. Δ. Μινακούλη (Πέρα).

Δ. Μινακούλης, Δ. Γ. Ἐμίρης, Κ. Στουπίδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς δεσποινίδος Μαρίας
Λεβεντάκη (Πρίγκηπος).

Μαρία Λεβεντάκη, Ἄννα Καλογεράκη, Κλεοπάτρα Κρυσ-
τάλλη.

Τῇ εὐγ. φροντ. τοῦ ἀξιοτ. κ. Selvelli (Πέρα).

Ἀγγελικὴ Σάφφερ, Κ. Μαβούλης.

*Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Μ. Φ Βα-
σιλειάδου (Πρίγκηπος).*

Μ. Φ. Βασιλειάδης, Ἰ. Παπαδόπουλος Ὀλύμπιος Νικολαί-
δη, Ἰ. Σπυρόπουλος Χρῆστος Φοντούλης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου Σωτηρίου
Καλλιάδου, (Μέγα-Ρεῦμα).

Μιχαήλ Γαίννιός, Ἀλέξ. Γιαλούρης, Ἰ. Γεωργίτσης, Κ.
Καστανάκης, Κ. Φετάλας.

Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Νικολάου
Φωκᾶ. (Γαλατᾶ)

Ν. Φωκᾶς, Ν. Βένιος, Ἄντ. Δημητροπουλος, Ἀλέξ. Σα-
ραπατᾶς Σ. Λαμπρινός, Ἀλέξ. Κ. Νικολαΐδης, Ἐμ. Πιτσι-
λατζῆς Ἐ. Ἀντωνιάδης, Α. Κωνσταντινίδης.

*Τῇ Εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Δ. Μαγκα-
ζοπούλου. (Πέρα)*

Ἑλένη Μαγκαζοπούλου, Ροδόλφος Βερναμπὼ, Ἀθ. Παπᾶς,
Παντολέων Παπαδόπουλος, Baron de Krapath Χρ. Λι-
θανόπουλος, Μ. Γεωργιάδης Παναγ. Νικολάου.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ν. Ξύδη
(Πρίγκηπος).

Ν. Ξύδης, Ν. Β. Παπάζογλους, Κ. Ἰγγλέσης, Τζώρτζης

Κουφοβαγγέλης, Κωστής Πουλακίδης, Ἀλέξ. Φραγκάκης,
Ἐλεωνόρα Ξύδη, Δ. Διαμαντόπουλος, Εὐάγγελος Νικολά-
ου, Χρ. Ζώης.

Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξ. κ. Ἐμ. Φακωτάκη (Πέρα).

Κ. Φακωτάκης, Β. Φακωτάκης, Θεμ. Στουδίτης, Στέφ.
Ε. Ἀγέλαστος, Γ. Α. Πατριαρχόπουλος, Ἀλέξ. Βιτάλης
Ἀλέξ. Α. Βαρλαμίδης, Ν. Ξ. Βασιλειάδης, Nicolas Fa-
chri, Α. Μαρκόπουλος.

*Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου Καλλισθέ-
ρους Ἰωαννίδου (Πέρα).*

Κ. Ἰωαννίδης, Μ. Μαδέλλας, Κ. Καρακάσης Eraminon-
das, Ἀντωνιάδης, Κωνσταντινίδης.

Τῆ εὐγ. φροντ. τοῦ ἀξ. κ. Β. Χρηστίδου (Νεοχώριον).

Β. Κ. Χρηστίδης, Γ. Μιχαήλ, Στ. Νῶε, Τιμ. Θεοδώρου.

*Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ἀλέξ.
Πανουργιάδου (Πέρα).*

Ἀλέξ. Πανουργιάδης, Χρ. Σαλταφερίδης, Λαζ. Φαντούδης
Χαρ. Χαβιάρης, Ἰωάννης . . . Μηχ. Διαμαντίδης.

*Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Σωκρά-
τους Ἀδαμαντίδου (Γαλατᾶ).*

Ι. Α. Καίρης, Ἰ Γ. Μωριάτης, Σταῦρος Δημητρακόπουλος
Σταῦρος Λαγκαδιανός, Σ. Α. Κάμφωνας.

*Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Χαρα-
λάμπους Ἰωαννίδου (Χάλη).*

Χαράλαμπος Ἰωαννίδης 2 ἀλέξ. Μοσχούκης, Ἀ. Πριντζό-
πουλος, Περικλῆς Ἀθ. Μοσχάκης, Κυριακός Κοντανίδης,
Δ. Τσοροφίγκας, Χρ. Παπάζογλους, Γ. Ι. Οἰκονομίδης, Π.
Τρανός, Μ. Ἀγγελίδης.

*Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Στεφά-
ρου Τσίτσοβιτς (Φανάριον).*

Στ. Τσίτσοβιτς, Β. Κιολμένογλους, Παντολέον Ζῶτος,
Ἄνδρ. Μπερδέκης, Γ. Τσίτσοβιτς, Δ. Μαργαρίτας 2.

*Τῆ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Στεφά-
ρου Ἐμμανουηλίδου (Χάλη),*

Στ. Ἐμμανουηλίδης, Μηνᾶς Οἰκονομίδης, Γιανούλης Μαρα-
γκός, Σαπφὼ Φ. Ἀραβανοῦ Ἰ. Γενιδουνιάς, Ἰ. Φ. Μάκρας
Ἄντ. Μαλόπουλος.

Τῆ εὐγ. φροντ. τοῦ ἀξιοτ. κ. Γουλιέλμου (Πέρα).

Γουλιέλμος, Λαμπίκης, Πορτοκάλης, Νίκος.

*Τῆ εὐγ. φροντ. τοῦ ἐξιοτ. κ. Ἀθανασίου Φωτιάδου
(Γαλατᾶ).*

Ἀθ. Φωτιάδης Ἀπ. Ἀθανασίου, Ἀλ. Πρέτης, Δημ. Ζα-
χαριάδης.

Τῇ εὐγ. φροντ. τοῦ ἀξιοτ. κ. Παύλου Πανᾶ (Γαλατᾶ)

Παῦλος Πανᾶς, Παναγ. Πράσινος, Παῦλος Σταυρόπουλος,
Ἄχιλλεὺς Παπαδόπουλος.

*Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ἀρησιλάου
Κερτεζίτου (Πέρα).*

Ἄγ. Κερτεζίτης, Μ Κωνσταντινίδης, Ε. Ροχπάνης, Πέτρος
Δημητριάδης.

*Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ ἀξιοτίμου κ. Παύλου
Καλπακτσόγλου (Πέρα)*

Παῦλος Καλπακτσόγλους, Ἀλέξ. Μελαγχροινός Κλ. Καλ-
πακτσόγλους.

οἱ ἐν Ἀθήναις.

Εὐγένειος Τρούμ, ἀρχιτέκτων, Ν. Εὐδης, Δ. Καραπατάκης
Παντελῆς Ἄχ. Γεωργίου, Δημήτριος Λουκᾶς.

*Αἰτοῦμεν συγγνώμην παρὰ τῶν κ. κ. συνδρομη-
τῶν, ὧν τὰ ὀνόματα δὲν κατεχωρίσθησαν ἔνεκα τῆς
μὴ ἐγκαίρου ἀφίξεως τῶν ἀγγελιωῶν.*

*Ἀφίνομεν εἰς τὴν ἐπιείκειαν τῶν ἀναγνωστῶν τὰ
τυχὸν παρεισφρήσαντα λάθη.*